



TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 2 (3121) 2010 JANUARY • SAUSIS 12 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • www.tevzib.com • Nr. kaina \$1

Prie vienybės ažuolų

Kiekviena tauta mini jai svarbias dienas. Vienos iš jų minimos ir švenčiamos džiaugsmingai, kitos – tartum skirtos maldai ir liūdniems įvykiams prisiminti.

LIETUVIŲ tautos istorijon 1991 m. sausio 13-oji diena įsirašė kaip viena sau lygių neturinti – ir maldai, ir pergalės džiaugsmui. Šiandien po devyniolikos metų niekam nebereikia aiškinti, kas ta Sausio 13-oji. Tačiau atitinkamai prisiminti tą naktį žuvusius ir nuogomis rankomis prieš sovietinių rusų tankus kovojusius – tebūna visų lietuvių pareiga ir privilegija. Ne visoms tautoms šitaip buvo skirta kovoti už laisvę ir nepriklausomybę, rodyti tokį ryžtą ir vienybę, kuri virto galingiausiu ginklu tai laisvei siekti ir ją apginti. Degantys gatvėse laužai ir skambančios patriotinės dainos tą baisiąją naktį skelbė pasauliui žinią apie iš priespaudos po 50 metų išsilaisvinančią tautą ir griauinančią Sovietų Sąjungos imperiją. Pasaulyje ne visi žinojo, kas toji tauta, ne visi skubėjo pripažinti paskelbtą Lietuvos nepriklausomybę. Tuo metu buvome vieni patys, jokių sutarčių su nieku nepasirašę, jokių užtikrinimų iš niekur nesulaukę. Buvom pasitikėję tik savo vienybe ir visų tautiečių vienodu ryžtu žengti pagaliau į nepriklausomą gyvenimą, vienintelį tokį, kuris gali visiškai patenkinti visokeriopus žmogaus poreikius. Tie degantys laužai ir tūkstantinės minios miestų aikštėse visame pasaulyje buvo matomi spaudos nuotraukose bei televizijos ekranuose. O tai buvo gyvybiškai svarbūs rodiniai, už kurių tuo metu galėjo nusitverti dėl Lietuvos laisvės kovojantys užsienio lietuviai ir jiems prijaučiantys. Čia žiniasklaida padarė savo. Maskva joku būdu nebeįstengė sustabdyti įvykių, juo labiau, kai jau ir pačioje Rusijoje sprogo antikomunistinių nuotaikų pritvinkę židiniai. Rusų tankai, gąsdinę Vilniaus lietuvius, greitai atsisuko prieš juos pačius vadovaujant Borisui Jelcinui.

ŠIANDIEN vėl reikia atsikovoti tautą, tik jau nebe iš priešų, o iš savų – (Rimantas Meškėnas, “Draugas”, 2009.10.14). Šiais žodžiais nurodoma, kad tauta, sukėlus “dainuojančią revoliuciją”, beginklė stovėjusi prieš okupanto tankus, vieningu žygiu atstačiusi valstybinę nepriklausomybę, šiandien lyg patekusi savųjų priespaudon, iš kurios ji turi būti išlaisvinta. Vaizdas slegiantis ir tuoj pat keliantis klausimą – kas tie savieji ir kas tautą turėtų atkovoti? Jeigu jau taip po devyniolikos metų įvyko, būtina peržiūrėti, kodėl taip pasidarė, kas suardė kovose su priešais užgrūdintą tautos vienybę ir kodėl? Anot teiginio “atsikovoti”, reiškia, kad tauta yra kažkur įklimpusi ar į šalį kieno nors nustumta, ar sumaišyta su kuo? Kitaip tariant, reikia nustatyti, kokia yra tikroji nūdienės tautos būklė. Persasi įtarimas, kad tauta, sukūrusi valstybę ir ją atstačiusi, pati prarado iniciatyvą savo šalį tvarkyti. Galimas dalykas, kad šitai trukdė per greitai išaugęs visuomenės susisluoksniavimas (valdantieji ne per darbą virto turtuoliais, dirbantieji pasijuto skriaudžiami ir pažeminti). Todėl gana greitai įtempta vienybės gija trūko. Dabar jau darosi nebeaišku, ko reikėtų, kad net minties apie tautos “atsikovojimą” iš savųjų nebūtų? Kad ir lietuvių ieškojimo Lietuvoje nebūtų. Ko reikėtų? Negi kažkokie kiti lietuviai sausio 13-ąją grūmėsi su priešu prie televizijos bokšto, tartum tik 14 žuvusiųjų tikrai būtų mylėję savo tėvynę ir dėl jos laisvės ir ateities aukojęsi, nesitikėdami nieko sau, net nežinodami, kuo visa tai baigsis? Rodos, būtų užtekę tos vienos kruvinos nakties, kad į laisvę išėjus nebekiltų klausimas, kas iš tikrųjų esame? Kas tie, iš kurių vėl reikia atsikovoti tautą? Kiek jų yra ir kur reikėtų sudaryti frontą tai kovai pradėti? Reikalingi ar nereikalingi tokie klausimai šalia sodinamų “vienybės ažuolų”, šalia nuaidėjimų “vienybė težydi”?.. ČS

Šiame numeryje

Žmogus vertybių kaitoje – 2 psl.

Skolos ir skolininkai – 3 psl.

Kaip buvo kuriamas karinis laivynas? – 4 psl.

Taip mokslus ėjau – 8,9 psl.

Alkoholizmo pramonė – 10 psl.

Protėvių alus – 11 psl.

Sugrįžo į gimtąją žemę – 14 psl.



PARTIZANAS. Aliejus.

Dail. J. Juodis

The Soviet Story

Dokumentinis filmas – įspėjimas ateičiai

Toronte sausio 31, sekmadienį, 3 v.p.p., Ukrainiečių kultūros centre (Toronto, 85 Christie St.) bus rodomas dokumentinis su vaidybiniais interpais kino filmas *The Soviet Story*. Po jo vyks susitikimas su filmo direktoriumi latviu Edvins Snore. Bilietų kaina suaugusiems – 15 dol., vaikams ir jaunimui – nemokamai. Kino filmas – anglų kalba.

Jau nuo pat filmo premjeros 2008 m. šį kūrinį lydi žiūrovų dėmesys ir Rusijos spaudos triukšminga kritika ir pasmerkimas. Filmą sukūręs jaunas latvis, politologijos specialistas Edvins Snore (jis

ir scenarijaus autorius) pabandė į buvusios sovietų valstybės istoriją pažvelgti nauju žvilgsniu. Lig šiol labiausiai nusikalstamo Europos režimo veiksmai buvo lyg savotiškas tabu, nors jie sudarė sąlygas atsirasti kitam panašiam – nacių režimui. Abiejų laikotarpių nusikalstami veiksmai žmonijai buvo pradėti abejingo tylėjimo zonoje ir vykdomi iki to laiko, kol jie nesukėlė grėsmės visai Europai. Filmo kūrėjai, remdamiesi naujais archyviniais dokumentais, liudininkų parodymais, atskleidžia tylėjimo kainą ir jo padarinius ištisoms valstybėms,

tautoms ir atskiriems žmonėms.

Filme teigiama, kad sovietų nuoseklus slaptas masinis žmonių naikinimas prasidėjo anksčiau nei vokiečių nacių holokaustas. Savo išvadas autoriai pagrindžia, primindami sovietų valdžios sukeltą badmetį Ukrainoje 1932-33 m., suėmimus, slaptus teismus ir mirties nuosprendžius, lagerius Sibire ar Arktyje, ten vykdytus slaptus medicinos bandymus, karo pradžios nusikaltimus Katynėje (Lietuvoje – Rainiuose. SK).

Nukelta į 5-tą psl.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 275-4364 • E-mail: tevzib@rogers.com
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"

Redakcija: red. Č. Senkevičius, red. R. Sakalaitė-Jonaitienė, techninė red. V. Tumosienė. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Metinė prenumerata:

\$70 - reguliari (paprastu paštu) • \$120 - reg. (1 klasės paštu)
\$90 - rėmėjo (paprastu paštu) • \$140 - rėmėjo (1 klasės paštu)
Oro paštu į užjūrius - \$170, paprastu paštu - \$90 (Kan. dol.)
JAV: \$90 - reguliari, \$110 - rėmėjo • \$150 - 1 klasės paštu
JAV prenumeratoriai atsiskaito JAV doleriais.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI" (THE LIGHTS OF HOMELAND) LITHUANIAN WEEKLY
Publisher: Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.
Annual subscriptions: *In Canada* - regular (Publications Mail) - \$70, reg. (Lettermail) - \$120; patron (Publ. Mail) - \$90, patron (Lettermail) - \$140.
Overseas - Airmail - \$170, Surface Mail - \$90 (in CDN funds). *USA* - reg. \$90, patron - \$110, Airmail - \$150. US subscriptions are payable in US funds.
Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address above. Printed in Canada. ISSN 0040-4063
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs (Agreement No. 40012376. PAP Registration No. 09408, CPM 1001760), and we thank the Lithuanian Canadian Foundation for funding the publication of parish news.

Canadā



Padėkos už laisvę metai

Marijampolėje 2009 m. gruodžio 3 d. įvyko Lietuvos Vyskupų konferencijos visuotinis posėdis. Posėdyje dalyvavęs apaštalinis nuncijus Lietuvai arkivyskupas Luigi Bonazzi dalijosi mintimis apie besitęsiančius Kunigų metus atkreipdamas dėmesį į Katalikų Bažnyčios būklę Lietuvoje, tikinčiųjų religinį tapatumą, sąmoningumą ir aktyvumą. Ne tik tikintieji, bet ir pati Bažnyčia yra paliesta sekuliarizacijos bei tam tikros dvasinės krizės. Vietinės Bažnyčios veiklos kokybė priklauso nuo joje tarnaujančių kunigų, kurių tarnystės kokybe ganytojus ypač rūpintis skatina šių metų dedikacija. Nuncijus priminė pareigą visiems budėti, kad Bažnyčios balsas būtų girdimas ir į jį įsiklausoma.

Šiemet Lietuvoje bus švenčiamas Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmetis. Tą proga Lietuvos ganytojai šiuos metus skelbia *Padėkos už laisvę metais*, kurių tema "*Esate pasauliui laisvei*". Visi tikintieji kviečiami apmąstyti iš Dievo gautos laisvės dovaną ir tai, kaip visiems kartu toliau kurti laisvos ir atsakingos tautos istoriją.

Ganytojai aptarė, kaip kuo plačiau supažindinti tikinčiuosius ir visą visuomenę su neseniai popiežiaus Benedikto XVI paskelbta enciklika "Caritas in Veritate", lietuvių kalba išleista gruodžio pradžioje. Planuojama surengti enciklikoje nagrinėjamai socialinio teisingumo temai skirtą konferenciją seime.

Posėdyje buvo apžvelgta Lietuvos katalikiškų centrų ir organizacijų veikla, ateities gairės bei jų išlaikymo perspektyvos, pateikta informacija apie bendradarbiavimą su įvairiomis valdžios institucijomis, darbo grupes, kuriose dalyvauja Vyskupų konferencijos deleguoti asmenys.

Vysk. R. Norvila dalijosi mintimis apie Briuselyje vykusį COMECE posėdį, kurio metu buvo pristatyta įsigaliojusi Europos sąjungos Lisabonos sutartis. Jis supažindino dalyvius su sutarties struktūra, pakomentavo atskirus straipsnius, kurie apžvelgia religijos ir Bažnyčios vaidmenį ES. Atkreiptinas dėmesys, kad Lisabonos sutarties įvade pripažįstamas religijos įnašas, kuriuo remiasi visa Europa, ir tai, kad ES gerbia valstybių narių Bažnyčių ir religinių organizacijų ar bendruomenių statusą. Pripažindama tų Bažnyčių ir organizacijų savitumą bei konkretų įnašą, ES palaiko su jomis atvirą, skaidrų, nuolatinį dialogą. Posėdžio dalyviai buvo supažindinti, kaip keičiasi Europos sąjungos institucijų – Parlamento, Vadovų tarybos, Komisijos – veikla įsigaliojus Lisabonos sutarčiai.

Posėdžio dalyviai aptarė kaip vyksta pasirengimas Lietuvos jaunimo dienoms, kurios vyks šių metų birželio mėn. Panevėžyje. Parengtas internetinis puslapis, kuriame paskelbta programa – ji pagelbės parapijų jaunimo bendruomenėms tinkamai pasirengti jaunimo dienoms.

Patvirtinti naujas Lietuvos Šeimos centro statutas bei "Katalikiškos lytiškumo ugdymo gairės", skirtos katalikiškoms mokykloms ir visiems tikybos mokytojams, idant jie tinkamai perteiktų Bažnyčios mokymą lytiškumo klausimais. Ganytojams buvo pristatytas dokumentinis filmas, skirtas paminėti Lietuvos vardo tūkstantmečio jubiliejų. Jame atspindi Bažnyčios kelias Lietuvos istorijoje. Kitas visuotinis Lietuvos vyskupų konferencijos posėdis bus surengtas š.m. vasario 4 d. Kaune.

LVK sekretoriato žinios

Žmogus vertybių kaitoje

Teoriniai pamąstymai apie vertybinius visuomenės pokyčius iš XXI š. žvilgsnio

Kun. dr. KĘSTUTIS RALYS

Šiame straipsnyje aptariami teoriniai pamąstymai apie vertybinius visuomenės pokyčius. Ieškoma filosofijos, religijos, psichologijos mokslo paaiškinimo bei sąveikos vertybiniam visuomenės pokyčiams pagrįsti. Straipsnyje laikomasi nuostatos, kad tradicinės vertybės yra tarp savęs susiję pasaulėžiūros elementai.

Visa žmogų supanti aplinka, visuomeninė, politinė būklė turi įtakos žmogaus gyvenimui. Vadinasi, visi aplink individą vykstantys procesai vienaip ar kitaip veikia ir jo vertybių sistemą. Žmogaus socialinio elgesio motyvai, jo tvarkymas visais laikais dominuoja tyrinėtojus praktiniu ir teoriniu požiūriu. Vertybinių orientacijų sistema, atspindinti gyvenimo būdo ypatumus per visuomeninės sąmonės prizmę, yra vienas iš individo pasaulėžiūros sudėčių. Bendrąja prasme, yra nustatyta, kad žmogaus elgesį įtakoja asmens vidinės, psichologinės savybės, jo patyrimas, padėties būseną bei aplinkos, kurioje vyksta veiksmas, bendravimo sąlygos. Žinoma, kad tarp vidinių, psichologinių asmens savybių elgsenai yra svarbi vertybinių orientacijų (dispozicijų) sistema. Asmuo, norėdamas sėkmingai veikti judrioje, o kartais net priešiškoje aplinkoje, turi susiformuoti pasaulėžiūrą, pagrindines nuostatas, savo "aš" išsaugojimo poreikius. Kita vertus, šiuolaikinis humanizmas neapsiriboja žmogiškumo savyje išsaugojimo klausimu, o siekia atskleisti asmenybės veiklos būdus, kurie išsaugotų žmogiškumą kitame žmoguje. Pasak naujojo antropocentrizmo, žmogus yra savo pasaulio ir savęs paties kūrėjas, turintis nuostatą pagerinti būklę, sugebantį nuolat atsinaujinti ir nuolat keistis, atnaujinti ir tobulinti pasaulį. (Tomošauskas, 2004).

Paskutiniaisiais dešimtmečiais Lietuvos mokslininkai, remdamiesi "Europos vertybių tyrimais"¹ bei "Pasaulio vertybių tyrimais", savo moksliniuose darbuose analizavo Lietuvos visuomenės kultūrinius pokyčius. Paskelbtuose darbuose analizuojami vertybių pokyčiai religijos, šeimos, darbo, politikos ir kitose srityse. Mokslo darbuose daug dėmesio skiriama gyventojų amžiaus įtakai jų vertybinėms orientacijoms. Įvairiose gyvenimo srityse pastebimi vertybiniai skirtumai tarp gyventojų kartų.

S. Schwartz (1992) nurodo, kad vertybės yra kriterijai, kuriais naudojasi žmonės atrinkdami ir pateisindami veiksmus bei įvertindami

žmones (tarp jų ir save). Vertybės yra pageidautini tikslai arba vadovaujantys individo gyvenimo principai, turintys skirtingą reikšmę konkrečiam individui. Jos susiformuoja žmogaus socializacijos procese, internalizuojant socialinės aplinkos, šeimos ir visuomeninės vertybes. Todėl vidi-



Kun. dr. Kęstutis Ralys, VPU – dėstytojas, Šv. Ap. Petro ir Povilo šventovės rez. Vilniuje

nės internalizuotos vertybės (vertybinės orientacijos) tam tikroje žmonių grupėje priklauso nuo vertybių, kurios yra paplitusios visuomenėje. Žmogus gyvenime remiasi patirtimi, auga ir mokosi. Patirtis susiklosto į tam tikrus psichikos darinius-požiūrius, dispozicijas įtakančias asmens elgesio kryptį. Logiška būtų manyti, kad asmens vertybinės orientacijos nėra chaotiškos, o sudaro sistemą. Žmo-

nėjimas įtraukia ir nusistatymų, elgesio, tarpusavio sąveikos bei socialinės struktūros tyrimą. Vertybinė orientacija – yra vidinė asmens charakteristika, įtakoianti jo elgesį. Tai pati vertybė nebūtinai vienuodai svarbi visiems grupės nariams. (Theodorson, 1969, psl. 455-457). J.V. Uzdila (2008) mano, kad vertybė yra trinarė ir hierarkizuota asmenybės savasties struktūra: vertybinė orientacija (žemesnioji pakopa), vertybinė nuostata (reikšmingesnė – vidurinioji pakopa), ir vertybė (internalizuota prasme, už kurią subjektas linkęs "guldyti galvą" – aukščiausias lygmuo). Visuomenėje galima išskirti tokias gausias vertybėmis sritis: pinigai, draugystė, šeima, religija ir moralė, politika ir socialinė organizacija, meilė ir seksas, laisvalaikis, subrendimas, charakterio bruožai ir darbas (Raths, 1966).

Socialinės vertybės iš prigimties gali būti materialios ir nematerialios. Jos apima kiekvieną objektą, į kurį individas gali reaguoti, susidaryti požiūrį (orientaciją). Socialinės vertybės apima įsitikinimus, veiklą, nuomones, aspiracijas, moralines normas, filosofines doktrinas, švietimą, mokslines teorijas, tradicijas, savireguliaciją, vaizduotę ir visuomeninę nuomonę, dar



Šv. Ap. Petro ir Povilo šventovė vasarą

gaus vertybinės orientacijos parodo, ką jis linkęs daryti su savo ribotu laiku ir energija.

Vertybė – tai abstraktus, bendras elgesio principas standartas, pateisinantis konkrečius veiksmus ir tikslus. Vertybės asmuo įsisavina socializacijos procese, sutapatina save su jomis emociškai – internalizuoja. Jos yra bendri elgesio standartai, kurie išreiškiami socialinėmis normomis. Individai, pripažįstantys tas pačias vertybes, dėl neapibrėžtos vertybių prigimties, gali nesutikti dėl konkrečių normų, įkūnijančių tas vertybes. Jos lemia objektų ir elgesio pasirinkimą, todėl jų tyri-

ilgesnį sąrašą labiau objektyvių ir materialių dalykų. Tokį sąrašą galima būtų tęsti iki begalybės, nes į jį įeity viskas, į ką galima susidaryti nuostatą ar požiūrį. Vertybės įvairiems asmenims yra ne vienodos svarbos, tačiau yra panašumų pripažįstant vienodas vertybes, nes bet kokios grupės individai susiduria su panašiais poreikiais ir panašiomis būklėmis (Reuter, 1934).

¹ Reprezentatyvios gyventojų apklausos, taikant Europos vertybių tyrimo metodiką Lietuvoje, buvo atliktos 1990, 1999 metais.

(Bus daugiau)
Ntrs. kun. dr. K. Ralio

NUOMONĖ

Skolos ir skolininkai

Dr. RŪTA GAJAUSKAITĖ,
kriminologė

Romėnų teisėje egzistavo “negarbingo žmogaus” statusas, labai griežtai tvarkantis valstybei kenksmingus veiksmus, siekiant jiems užkirsti kelią. “Negarbingasis” negalėjo turėti pilietybės, teisėtos šeimos ir nekilnojamojo turto! O tai reiškia, kad be pilietybės negalėjo dalyvauti valstybės valdyme, taigi – neįtakojimo valstybės darbų, ir taip buvo užkirstas kelias korupcijai. O tai reiškia, kad be šeimos negalėjo turėti teisėtų palikuonių su visomis iš to išplaukiančiomis socialinėmis bei paveldėjimo teisėmis ir taip buvo išvengta “negarbingųjų” daugėjimo. O tai reiškia, kad be turto “negarbingasis” negalėjo įtakoti aplinkinių papirkinėjimais, kyšiais ir neteisėtais atskirų grupių poreikių tenkinimu.

Argi neįdomu, kas tokiais buvo laikomi? O negarbingais romėnai laikė aktorius, prostitutės ir skolininkus! O kokia įdomi ir išradinga “negarbingųjų” skolininkų grupė Lietuvoje! Kad nesismulkintume su visokiomis mizerijomis, kaip Mažeikių ar Leo afera, imkime ir suinventorizuokime jų skolas per visą Lietuvos nepriklausomybės 19 metų laikotarpį.

Pirmosios atsikuriančios valstybės (1990-1992 m.) skolėlės kuklios (0.625-0.792 bilijono litų) ir graudžiai šypsenėlę keliančios. Tačiau po rinkimų valdančiųjų socdemų premjeras A. Šleževičius per kadenciją skolų apimtis nuo 0.792 padidino iki 4.666 bilijonų! Už tokį septynis kartus padidintas skolas A. Šleževičius neteko premjero vietos, nors valdžią atgavę konservatoriai 4.666 bilijoninę skolą padidino iki 10.842 bilijono ir visai nesijaudino bei savo vyriausybės nebaudė. Ir vėl socdemų valdymo 2 kadencijų laikotarpis, per kurį skolėlės

pamažu (po 1 bilijoną kasmet), bet nenumaldomai augo ir 2008 metais rinkimus Lietuva pasitiko su 17.375 bilijonine skola. Tačiau visus skolininkų rekordus sumušę grįžusių valdžion konservatorių premjeras A. Kubilius, per pusmetį padidinęs skolą dar 5 bilijonais. Ir nė vienas iš praskolinusių premjerų nebuvo įvardintas “negarbingu” ar netekęs pilietybės bei savo turto.

Prisiminus Trisdešimtųjų metų pasaulinę krizę, tai Europoje vienintelė Lietuva išbalansavo be skolų. Iki dabar dar atsimename valstybę išgelbėjusias žąsis, kurias turėjo pirkti biudžetinėms, taip gelbėdami nuo bankroto žemdirbius. Tačiau rimtai, tai derėtų dabartinei valdžiai ištraukti iš archyvų Trisdešimtųjų metų vyriausybės anti-krizinę programą ir iš jos pasimokyti, kaip šiandieninis “elitas” turėtų gelbėti “burokus”, o ne antrą kartą apgrobinti pensininkus, motinas ir vaikus. Aišku, su sąlyga, kad šią krizę ne pati vyriausybė suformavo ir nuvarė “Mažąją Ameriką” ubagaut, prisidengdama pasauliniu sunkmečiu.

Taigi, šiuo metu turime viso 22 bilijonų skolos arba po 6,500 litų kiekvienas Lietuvos gyventojas, įskaitant pensininkus ir vaikus. Tai beveik tiek, kiek mūsų skurdžiai gauna ir suvalgo per metus. Tai negi mes iš skolų maitinamės? O kurgi nuplaukia mūsų mokesčiai? Juk biudžetinės pajamos nuo 5 bilijonų 1990 m. iki 2008 m. išaugo keturgubai! O išlaidos biudžetinėms sumažėjo. Jei mokyklų, sakykime, per 7 metus sumažėjo apie 30%, sveikatos apsaugos reformos dėka tiek pat sumažėjo ir gydymo įstaigų, tai ir biudžeto išlaidos tiek pat sumažėjo?

Kur dingsta 30-40% biudžeto pajamų, jei 80% tautos gyvena su minimaliomis išmokomis arba netgi (20%)

žemiau skurdo ribos. Akys iškart krypta į valstybės tarnautojus ir statutinius darbuotojus, gaunančius 10-20 kartų didesnes išmokas iš biudžeto, nei tie 80% ubagėlių. Ir ką gi matome per tuos 7 metus, kai buvo uždarinėjamos mokyklos, skaityklos ir ligoninės? Ogi, kad tokiu pačiu 30% padidėjo biurokratų gretos. Tų pačių, kurių algos netgi sunkmečiu padidėjo, kai varguomenei buvo sumažintos duonos porcijos ir užveržti diržai.

O apie statutinius, tai kaip apie koki paradoksą visos Lietuvos fone, net baugu šnekėti. Per tą septynmetį jų algos ėgijo kažkokį nesuprantamą koeficientą, kurio dėka oficiali, algalapiuose ir visuomenei skelbiama alga, priekasos langelio padidėja dvigubai, trigubai, keturgubai... O kur, sakykime, Krašto apsaugos ministerijos metalo laužo (pasenusios technikos) pirkimai iš NATO? Kur kariuomenės išlaikymas Afganistane su visomis patrankomis ir tankais bei “labdarinomis” mokyklų statybomis su ažuolų sodinimais ir gilių nubyrėjimu?

Nesunku pasakyti kur, nes parlamentarų gretos vis turtingėja ir tirštėja milijonieriais. Ir nors, kad neišaiškėtų kas labiausiai “pasišildė” rankas valstybės (tai yra mūsų skurdo) sąskaita, niekaip nepriimamas įstatymas dėl turto šaltinio nurodymo prie deklaracijų, bet “mėgėjai” ir dabar aiškūs ir nebaudžiami. Antai, argi savo laiku nebuvo paklausta Sveikatos apsaugos ministerio, koki “navarą” jis gavo pardavęs 6 kartus pigiau auksą: už 2 vietoj 13 bilijonų? Atrodo, kad buvo ne tik paklausta, bet ir žinota su kuo pasidalinta, nes iš sveikatos į krašto apsaugos ministerio kėdę persėsta.

Tiesiog prašyte prašosi papildomas ir pataisomas Rinkimų įstatymas nuostata, kad negali kandidatuoti bausti už kriminalinius nusikaltimus, ar turintys tokį savo šeimoje? Jau visai nekalbant apie sąrašinius rinkimus, kurių išvis nėra mūsų Konstitucijoje.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ LEIDYBAI vis didėjančius finansinius sunkumus sudaro nesumokėtos sąskaitos už SKELBIMUS ir PRENUMERATAS. Pajamos mažėja, o spausdinimo bei kitokios su leidyba susijusios išlaidos kyla. Žiburių valdyba nutarė, kad prenumeratai pasibaigus, po dviejų perspėjimų laikraščio siuntimas nesusimokėjusiam skaitytojui bus nutrauktas. Prenumeratoriai prašomi įsidėmėti adresu lipdėje atspausdintą datą, kuri nurodo iki kol prenumerata sumokėta. Leidėjai nuolat dėkingi visiems, kurie laiku susimoka ir remia lietuvišką spaudą.

SAVAITĖ LIETUVOJE

Įsigaliojo sutartis

Lisabonos sutartis, kuria siekiama sklandesnio Europos sąjungos (ES) institucijų veikimo ir lengvesnio sprendimų priėmimo iki 27 valstybių narių išsiplėtusioje bendrijoje, įsigaliojo 2009 m. gruodžio mėnesį. Lietuvos vadovai teigia, kad valstybei yra itin svarbi pirmą kartą per ES istoriją atsiradusi nuostata, jog šalys narės bus solidarios, sprendamos energetinius klausimus. Sutarties kritikai pabrėžia, kad ji riboja valstybių narių suverenitetą, bei kad ES ambicijas priėmus sutartį sustiprinti savo pozicijas tarptautinėje arenoje menkina tai, jog ES prezidentu ir užsienio politikos vadovu buvo išrinktos mažai žinomi politikai.

Pertvarkyta ministerija

Užsienio reikalų ministerija (URM) nuo sausio 1 d. perėmė ryšių su užsienio lietuviais palaikymą, vyriausybei nusprendus perorganizuoti Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą (TMID) ir panaikinti Lietuvių grįžimo į tėvynę informacinį centrą. Ministerijoje pradės veikti Užsienio lietuvių departamentas, kuris rūpinsis ryšiais su užsienio lietuvių bendruomenėmis, neformalioju lituanistiniu švietimu užsienyje. Departamentui vadovaus į diplomatinę tarnybą sugrįžęs buvęs TMID gen. direktorius Arvydas Daunoravičius.

Naujas ministerijos padalinys skatins užsienio lietuvių tapatybės išsaugojimą, lietuvių kalbos, istorijos ir tradicijų išlaikymą užsienyje, naujų lietuvių išeivijos organizacijų kūrimąsi. Ministerija taip pat skatins specializuotų lietuvių diasporos socialinių tinklų plėtrą, konsultuos užsienio lietuvių grįžimo į Tėvynę bei įsijungimo į Lietuvos politinį, ekonominį, socialinį ir kultūrinį gyvenimą klausimais.

Ministerija taipgi parengs ir išvystys Globalios Lietuvos strategiją, numatančią konkrečias priemones aktyviau įtraukti užsienio lietuvių į Lietuvos valstybės politinį, ekonominį, kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą bei palaikyti ryšius su tėvyne. Vyriausybės 2009 m. birželio 10 dienos nutarimu panaikinus TMID, užsienio lietuvių reikalų koordinavimo darbais perduoti Užsienio reikalų ministerijai, tautinių mažumų klausimų koordinavimas – Kultūros ministerijai, užsienio lietuvių ir tautinių mažumų švietimo reikalai – Švietimo ir mokslo ministerijai.

Dialogas su Izraeliu

Užsienio reikalų ministeris Vygaudas Ušackas 2009

m. gruodžio mėnesį oficialiu vizitu lankėsi Izraelyje. Susitikime su Izraelio užsienio reikalų ministru Avigdor Liberman buvo aptarti dvišalio politinio, ekonominio ir kultūrinio bendradarbiavimo klausimai, ES ir Izraelio santykių plėtra, daug dėmesio skirtą Artimųjų Rytų taikos procesui. V. Ušacko teigimu, Lietuvos ir Izraelio dvišalių santykių darbotvarkėje pasiektas naujas kokybinis tarpsnis, vyksta reguliarus ir aktyvus politinis dialogas. Investicijų ir prekybos mastas per pastaruosius keletus metų išaugo, tačiau jis per mažas šalims, turinčioms tiek daug bendrų sąlyčių taškų. Jo manymu, reikia plėsti dvišalį bendradarbiavimą kultūros ir švietimo srityje, geriau pažinti abiejų tautų kultūrą ir tradicijas, plėsti šalių visuomenių dialogą.

Pasirašyti įstatymai

Prezidentė Dalia Grybauskaitė, pasirašiusi visus tris pagrindinius įstatymus – 2010 m. valstybės, “Sodros” biudžetų ir laikinąjį socialinių išmokų perskaičiavimo įstatymą, viliasi, kad juose numatytas socialinių išmokų mažinimas jau bus paskutinis, o sumažintų pensijų kompensavimas prasidės po dvejų metų. Jos reikalavimai buvę, kad “nebūtų keliami mokesčiai nei verslui, nei gyventojams, kad būtų apsaugoti labiausiai pažeidžiami gyventojų sluoksniai – senatvės pensininkai ir neįgalieji, kad motinos, auginančios vaikus, taip pat nebūtų skriaudžiamos”.

Naujas biudžetas

2010 m. valstybės biudžeto įstatyme numatyta, kad deficitas sudarys beveik 5 bln. litų (5.9% BVP) 2009 m. gruodžio 10 d. buvo patvirtintas seime. Bendros biudžeto konsolidavimo (išlaidų mažinimo ir pajamų didinimo) priemonės padėjo sumažinti biudžeto deficitą daugiau nei 2 bln. litų. Valstybės biudžeto deficitas 2010 m. sieks 4.93 bln. litų, arba 5% BVP. Biudžetu didinama vyriausybės grynojo skolinimosi riba. Finansų ministerijos apskaičiavimu, iš viso 2010 m. reikės skolintis daugiau kaip 13 bln. litų.

Valdytojų išlaikymo ir programų vykdymui skirtos lėšos 2010 m. sumažintos vidutiniškai 33%, tarp jų valstybės valdymo išlaidos – 23%, valstybės tarnautojų, politikų, valstybės pareigūnų, savivaldybių tarnautojų darbo užmokesčio fondas sumažintas 10%, pedagogų, kultūros, soc. darbuotojų, karo tarnybos tarnautojų darbo užmokesčio fondas sumažintas 5%, statutinių pareigūnų – 2%.

ROYAL LEPAGE



Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Kaip buvo kuriamas karinis laivynas?

B. STUNDŽIA

Minint kariuomenės dieną, eilinis pilietis dažniau prisimena ją pagal mėgstamą ar pažįstamą ginklų rūšį. Žinomiausi yra pėstininkai, nes jų yra dauguma, be to, jie pirmavo nepriklausomybės kovose. Toliau – raiteliai, kurie ant žirgų šauniai atrodė. Artilerija buvo labai svetima. Kai kurių švenčių proga gražioje rikiuotėje praskrisdavo lėktuvai. Gal mažiausiai domėtasi tankais, kurie paskutiniuose didesniuose mūšiuose beveik nulemdavo karo eigą. Gal mažiausiai pažįstamas karinis laivynas, kuris randamas uostuose ar sutinkamas jūroje. Ši ginklų rūšis arčiau pažįstama pajūrio gyventojams, be to, vėlokai ir susidarė. Lietuviai, ilgus šimtmečius būdami atstumti nuo jūros, tapo žemdirbių tauta, ir laivai jiems rīšosi su baime. Pasibaigus nepriklausomybės kovoms, Lietuva dar nei Palangos, nei Šventosios neturėjo, jau nekalbant apie Klaipėdą. Buvęs Karinių jūros pajėgų vadas admiras R. Baltuška tvirtino, kad Klaipėdos atgavimas buvo sėkmingiausias karinis ir politinis laimėjimas, kai vyriausybė, kariuomenė ir visuomenė veikė kartu.

Pirmosios nepriklausomybės laikotarpiu karinio laivyno kūrimas nebuvo pirmos eilės reikalas. Gal tik nemaža kontrabandininkų veikla, daranti valstybei didelių nuostolių, privertė įsigyti pasienio policijai didesnę laivą. 1927 m. buvo Vokietijoje nupirtas minų paieškos laivas – traleris, 550 tonų, dviejų 1850 AJ variklių ir 16 mazgų (16 jūrmylių per valandą) greičio. Ginkluotė susidėjo iš nedidelio pabūklo ir kulkosvaidžių. Laivo vadu buvo paskirtas kapitonas T. Daugirdas ir gavo “Prezidentas Smetona” vardą. Įgulą buvo nesunku sudaryti, nes savanorių netrūko. Kadangi laivo garo katilai buvo šildomi anglimis, tai kontrabandininkai iš tolo pastebėdavo laivo kamino dūmus ir pasprukdavo. Be to, jų laivai buvo greitesni, tad netrukus tas laivas tapo nenaudojamas. Pasienio policija įsigijo kelis mažesnius, bet greitus laivus.

Jaunimas domėjosi karo laivais

Du jūros skautai, remiami savo vadovų, esant karo laivyno karininkui T. Daukantui ir kariuomenės štabo viršininkui, pritariant kitam buvusiam karo laivyno karininkui, Jūrininkų sąjungos atstovui plk. A. Michelevičiui, P. Labanauskas ir V. Kuizinas buvo

pasiųsti į vieną Italijos jūrų karo mokyklą. Baigę mokslus galėjo plaukioti italų karo laivuose. Grįžus jiems į Lietuvą, karinė vadovybė nežinojo, ką su jais daryti. Abu buvo paskirti į artilerijos pulkus. Atrodė juokingai matant uniformuotus jūrininkus, jojančius ant arklio. Vėliau abu karininkai buvo pasiųsti į Ginklavimo valdybą pas gen. K. Papeliušką. Tuo tarpu didinant kariuomenės darbo vietas atsirado spragos ir karo laivyne.

1953 m. rugpjūčio 1 d. kariuomenės vado įsakymu buvusį pasienio policijos laivą “Prezidentas Smetona” perėmė Krašto apsaugos ministerija, ir buvo sudaroma įgula. Laivo vadu buvo paskirtas majoras (kapitonas leitenantas) A. Kaškelis, laivo inžinieriumi A. Darginavičius, artilerijos karininku P. Labanauskas ir navigacijos-laivedos V. Kuizinas, Lenčius (botsmanas) Balkys. Laivas buvo visuomenės mėgstamas ir lankomas. 1936 m. Buriavimo mokyklos mokiniams buvo duota galimybė tuo laivu išplaukti į jūrą. Po poros metų laivo įgulą papildė du nauji Prancūzijoje baigę jūrų karo mokyklą karininkai, buvę jūros skautai V. Lapas ir R. Nakas. Laisvalaikio P. Labanaus-

riavimo praktiniai kursai, nes ten atsirado 3 iš Klaipėdos išburiavusios jachtos. Kursus prižiūrėjo pats laivo vadas ir buvę jūros skautai karininkai. Buvo malonu su jais bendradarbiauti.

Lietuvą užėmus rusams, laivas gavo kitą vardą – “Vadas”. Trims karininkams su



Pasienio policijos laivo “Prezidentas Smetona” jūreivis 1929 metais



Buriavimo mokyklos mokiniai karo laive su kpt. ltn. P. Labanausku Klaipėdoje 1936 m.



Klaipėdoje Karinių jūros pajėgų jūreivis stebi atplaukiantį JAV Pakrančių apsaugos laivą “Gallatin” š.m. liepos 6 d.

Ntr. B. Beinoravičiaus

kas sudarė jūros šaulių būrį ir pasirūpino, kad jiems būtų nupirktas jachta, be to, pasistengė, kad radijo vadovybė duotų pusvalandį jūrinei programai. R. Nakas paruošė pirmą lietuvišką jūrinį žodyną. A. Kaškeliai baigus tarnybą, nauju laivo vadu buvo paskirtas P. Labanauskas. Hitleriui užgrobęs Klaipėdą, karo laivas išplaukė į Liepoją. Skubiai išgilinus įplauką į Šventosios uostą, ten atsirado karo laivas “Prezidentas Smetona” ir dalis jachtų. 1939 m. Šventojoje buvo surengti jūros skautų bū-

jachta pavyko nuburiuoti į Klaipėdą. Laivo politiniu vadovu buvo paskirtas mano studijų kolega, žydų tautybės, šiaip draugiškas studentas. Žinodamas, kad su tuo karo laivu esu plaukiojęs, mėgo pašnekėti. Jis teigė, kad P. Labanauskas be reikalo pabėgo, nes buvo numatyta suteikti jam aukštesnį vyresniškumo laipsnį ir duoti daugiau laivų. Prasidėjus karui, laivui vėl pakeitus vardą į “Koral”, jį vokiečiai paskandino kažkur netoli Estijos. Buvo žinių, kad jis atrastas, bet nežinia, ar tas

pats laivas, gal tik panašus?

Vėl laisvame pajūryje

Atstačius nepriklausomybę Lietuvoje, atsirado nemažai tarnavusių sovietų karo laivyne karininkų ir jūreivių. 1991 m. iš vyresniųjų karo laivyno karininkų buvo sudaryta taryba, kuri turėjo rūpintis karo laivyno kūrimu. Į tarybą įėjo V. Urbas, J.A. Leišis, V. Sirevičius ir F. Miliauskas. Šių vyrų uždavinys buvo suburti tarnavusius sovietiniame laivyne karininkus, puskarininkius ir traukiantis rusų karinėms pajėgoms perimti įrengimus ir likusį turtą. Tarybai vadovavo tuometinis Krašto apsaugos departamento direktorius Audrius Butkevičius. 1992 m. pradėta kurti Pakrančių apsaugos rinktinė, kuriai vadovauti paskirtas J.A. Leišis. Jam talkininkavo V. Urbas ir V. Sirevičius. Rinktinės sudėtyje buvo ir karo laivų junginys, kuriam vadovavo grįžęs iš Rusijos komandoras R. Baltuška. Buvo pradėta sudarinėti laivų įgulas ir įsigytas pirmas laivas, vardu “Vėtra”. Tam laivui vadovauti parinktas Klaipėdos jūreivystės mokyklą baigęs kapitonas R. Bilys. Kuriant karinį laivyną daug pagelbėjo Krašto apsaugos departamento, vėliau per-

nėmis. Baltą vėliavą su mėlynu kryžiumi ir aukštutiniame kampe trispalve, turėjo, rodos, 1920 m. įsisteigęs Lietuvos jachtklubas (vėliau Kau-no). Tą baltą vėliavą su mėlynu kryžiumi klubas pasiskolino iš Rusijos buriuotojų sąjungos. Tokią vėliavą jie perdavė ir jūros skautams. Atrodytų, kad mėlynas kryžius neturėjo nieko bendro su Lietuvos istorija ir heraldika.

Susidarius kariuomenės štabui, jūriniais reikalais ten rūpinosi komandorai leitenantai E. Miliauskas, J. Alšauskas ir V. Mockus. 1992 m. pabaigoje jūrininkai gavo du karo laivus – fregatas, nupirtas iš rusų. Fregatos buvo ginkluotos priešlėktuvinėmis raketomis, artilerija ir minosvaidžiais. Vardai laivams buvo duoti “Aukštaitis” ir “Žemaitis”, o vadais tapo kpt. ltn. A. Andrušaitis ir j.ltn. A. Aukštikalnis. Netrukus karo laivų junginys išvedamas iš Krantų apsaugos rinktinės priklausomybės ir sudaroma atskira ginklų šaka – Karinės jūrų pajėgos, kurio vadu paskiriamas komandoras R. Baltušis, o štabo vadovo komandoras leitenantas V. Urbas. 1993-4 m. mokomasis karo laivas “Vėtra” išgelbėjo du nelaimės ištiktus laivus. Pradžiai išplaukta į Švedijos, Lenkijos ir Vokietijos uostus parodyti lietuvišką vėliavą, o vėliau pradėta dalyvauti tarpvalstybiniuose pratimuose. Klaipėdoje pradėjo lankytis NATO valstybių laivai.

1995 m. paminėta karo laivyno 60 metų sukaktis dalyvaujant prez. A. Brazauskui. Su mokomuoju laivu “Vėtra” išplaukta į jūrą ir nuleisti į vandenį vainikai. Teko pasidairyti po karo laivą-frigatą, rodos, “Aukštaitis”. Laive visi užrašai dar buvo rusiški. Tik stebėjau, kad rusai iš ilgai vartotų olandiškų įvardų perėina į rusiškus. Gaila, kad Lietuvoje neatsisakoma rusiško jūrevio paveldo. Jau tam būtų laikas, nes Lietuva tapo NATO valstybe.

Buvo įsigyta daugiau laivų, o rusiškas frigatas nutarta parduoti. Nemažai vyrų pasiųsta į JAV, Švedijos, Vokietijos ir kitas jūrų karo mokyklas. Taip pat vyresnieji vadai buvo siunčiami į užsienį pasitobulinti. Plečiasi ir trijų Baltijos valstybių bendradarbiavimas. Keitėsi ir Karinių jūros pajėgų vadovybė. Komandorui R. Baltušakai baigiant tarnybą jis buvo pakeltas į junginio admirolo laipsnį ir paleistas į atsargą. Paskutinėmis žiniomis, po reformos laivyne turėtų tarnauti apie 700 moterų ir vyrų.

NEUŽMIRŠKIME SPAUDOS. Rašant testamentą kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 60 metų sulaukę *Tėviškės žiburiai* – plačios apimties savitraštis. Iškeliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o *Tėviškės žiburiai* lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie

reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas *Tėviškės žiburiams* bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: *Tėviškės žiburiai*, 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3, Canada. El.paštas: tevzib@rogers.com, tinklalapis: www.tevzib.com



Prie Latvijos ambasados Maskvoje “Molodaja Rosija” organizacijos nariai degina iškamšą, vaizduojančią kino filmo *The Soviet Story* direktorių E. Snore

The Soviet Story

Atkelta iš 1-mo psl.

Filme į dvi dalis perskirtame ekrane vaizdais lyginama, kaip panašiai veikė sovietų ir nacių propaganda, jos agresyviausios tarnybos SS (Vokietija) ir NKVD (SSSR). Stalinistinės sovietų valstybės anksčiau pradėtą žmonių naikimo mašiną ištobulino naciai.

Rusijoje šitokios filmo mintys sukėlė ne tik spaudos, bet ir prosovietinės krypties visuomeninių organizacijų susierzinimą. *The Soviet Story* pirmą kartą parodžius 2008 m. balandžio mėn. Europos parlamente Briuselyje, pirminė Rusijos reakcija buvo tokia: latviai Europos parlamente pradeda grubią antirusišką propagandą! Po tokio “įvertinimo” sekė ne tik straipsniai, bet ir veiksmai. Rusijos jaunimo organizacija *Naši* (Mūsiškiai) surengė protesto eitynes prie Estijos konsulato St. Peterburge; prie Latvijos ambasados Maskvoje buvo deginama autorių vaizduojanti iškamša, filmą smerkiantys straipsniai pasirodė *Pravdos* ir *Izvestijų* laikraščiuose. Buvo pareikšta, kad *The Soviet Story* filmas sukurtas, atkeršijant už neseniai Rusijoje rodytą kino filmą *Nacizm vozroždaetsia v Pribaltike* (*Pabaltijyje atgimsta nacizmas*). Rusijos kritikai filme bandė atrasti netikslumų arba kaip jie vadina “iškraipymų”, bet jų priekabavimai buvo at-

remti, parodant filme naudojamų dokumentų kopijas. Tik Rusijos žinių agentūra *Novosti* bandė objektyviau vertinti filmo mintis. Jie surengė televizijos sąsauką su Latvijos, Vokietijos, Rusijos istorikais, politologais, siūlydami filmo turinį vertinti kaip galimą kitą požiūrį į buvusius istorinius įvykius.

Bostono (JAV) kino festivalyje E. Snore filmas buvo apdovanotas premija už įtaigumą (*Mass Impact Reward*).



Kadrai iš E. Snore dokumentinio filmo *The Soviet Story*

Ne visiems patinka filme parodyti palyginimai, bet juk viena didelė blogybė nepaneigia ir nesumažina kitos. Filme išsakytų nuostatų teisingumą patvirtina ir tai, kad Europoje nuspręsta minėti stalinizmo ir nacizmo aukų atminties dieną, o praėjusių metų pabaigoje Kanados vyriausybė paskelbė rugpjūčio 23 d. staliniz-

mo ir nacizmo aukų atminties dieną (Black Ribbon Day).

Kodėl šis filmas, kalbant apie praėjusius įvykius ir jau nesančią valstybę, svarbus ir šiandienos gyvenime? Kaip tvirtina filmo kūrėjai, atėjo laikas nutraukti tylą ir garsiai paskelbti skaudžią ir tragišką tiesą apie sovietinio režimo nusikaltimus, kuriuos lig šiol dėl įvairių priežasčių buvo linkstama nutylėti arba sumažinti. Kitą priežastį, aptar-



damas kino filmą, nurodo *The Economist*. Sovietų nusikaltimų sąrašas dar neužbaigtas, jis gali būti tęsiamas. Stalinas vieno iš dabartinių Rusijos vadovų Putino asmenyje turi savo politikos įpėdinį ir tęsėją, todėl pasaulio visuomenė turi būti budri, įspėjama straipsnyje.

Parengė **S. Katkauskaitė** (Ntrs. iš tinklalapio)

KANADOS ĮVYKIAI

Stabdo parlamento darbą

Kai po švenčių visi kanadiečiai grįžta prie savo įprastinių užsiėmimų, Otavoje, Parlamento rūmuose, bus tylu iki kovo pradžios. Metams baigiantis, vyriausybės vadovas S. Harper paprašė generalinės gubernatorės sutikimo parlamento sesiją atidėti iki kovo pradžios: iki to laiko, kol pasibaigs Vankuverio žiemos olimpiada ir bus pasirengta ateinančių metų biudžeto pristatymui. Per tą laiką S. Harper tikisi savo kandidatais užpildyti neužimtas vietas Senate ir ten turėti daugiau konservatorių palankių narių. Opozicija tvirtina, kad konservatoriai nori išvengti jiems nepalankių klausimų apie Afganistane sulaukytų kalinių kankinimus ir pasiūlymų bei kritikos dėl biudžeto. Tai jau antras kartas, kai šios vyriausybės vadovas sustabdo parlamento darbą. Interneto tinklalapyje *Facebook* renkami protestuojančių prieš tokį vyriausybės elgesį parašai, raginama sausio 23 surengti viešus protesto susirinkimus, pasisakant prieš, jų nuomone, piktnaudžiavimą konstitucine teise.

Liūdnomis netektimis pažymėta metų pabaiga Afganistane esantiems Kanados kariams. Nuo pakelės bombos viename šarvuotyje žuvo 4 kariai ir su jais važiavusi Kalgario *Herald* reporterė Michelle Lang. Nuo 2002 m. karinės misijos pradžios Afganistane žuvo 138 kariai, 4 civiliai ir diplomatas; tą pačią dieną savizudis susprogdino 7 JAV žvalgybos specialistus.

Kanados oro saugumo tarnyba griežtina keleivių tikrinimo taisykles po to, kai Nigerijos pilietis bandė ore susprogdinti į Detroitą skrendantį lėktuvą su keleiviais. Keleiviai sulaikė ir perdavė policijai nusikaltėlį. JAV, Kanada ir Europos sąjungos valstybės keleivių tikrinimui naudos modernias elektromagnetinio švietimo mašinas. Keleiviai iš Nigerijos, Jemeno, Somalio ir kitų, daugiausia Afrikos, Pietų Azijos valstybių, bus tikrinami papildomai. Kitiems keleiviams draudžiama nešti į lėktuvo saloną rankinį bagažą, išskyrus apsiaustus, vaisius ir reikmenis kūdikiams.

Metams baigiantis Kanados garbės piliečiais paskelbti dar 32 valstybės kultūrai, visuomenei nusipelnę kanadiečiai, 25 Kanados Ordino nariams suteikti aukštesni laipsniai. Ši tradicija garbingais vardais pagerbti labiausiai nusipelnėjusius visuomenei kanadiečius tęsiama nuo 1967 m.

Praėjusių dešimtmetį, ypač 2009 metus, galima pa-

vadinti išskirtiniu dėl įvairių natūralių gamtos nelaimių. Beveik visame valstybės plote vyko neįprasti pokyčiai. Atlanto pakrantės per 62 metus patyrė pačią sausiausią vasarą. Montrealyje praėjusią vasarą sulaukta mažiausia 212.5 saulėtų valandų. Ontario provincija patyrė didesnę nei vidutinišką oro audrų skaičių. Vidutiniškai per sezoną jų būna 11, praėjusiais metais – prasiųtė 29. 2009 m. liepos 26-oji – lietingiausia Kanados klimato stebėjimo istorijoje diena. Hamiltone (ON) per pusantros valandos iškrito 100 mm lietaus. O Tolimosios Arkties plotuose temperatūra atšilo 1.8 C laipsnio. Kokie bus 2010? Metų pradžia, atrodo, būdinga Kanadai: rami ir nedaug sniego. Tik rytinės pakrantės patyrė sniego audras ir vėtras, padariusias daug nuostolių.

Didžiausio Kanados miesto Toronto meru nori tapti bent pora liberalų. Ontario provincijos pareigūnas George Smitherman, atsisakęs ankstesnių pareigų, ruošiasi rinkimams. Valstybinės liberalų partijos direktorius, labai sumanus lėšų vajeaus organizatorius Rocco Rossi irgi atsisveikino su M. Ignatieff administracija, kad galėtų netrukdomas rengtis rinkiminiam vajui. R. Rossi, 47 m., kurį laiką buvo Ontario provincijos širdies ligų fondo vadovu, sėkmingai vadovavo šios sveikatos įstaigos lėšų rinkimo vajui. Dabartinis miesto savivaldybės vadovas J. Miller pareiškė, kad neketina dirbti trečiąjį terminą.

Ontario loterijos agentūroje (OLG) vėl pasikeitė vadovai. Naujuoju loterijos agentūros vadovu paskirtas *National Post* leidybos korporacijos prezidentas Paul Godfrey. Paskutiniai tikrinimai agentūroje, kurios metinė apyvarta siekia daugiau kaip \$6 bln, parodė, kad nepateisinamai išlaidaujama. Atleidus tuometinę vadovę, atsistatydino ir visa taryba. Atleistoji vadovė buvo pateikusi provincijos vyriausybei \$8.5 mln. teismo ieškinį, apkaltinusi ją neteisėtu atleidimu, moraliniu pažeminimu ir kt.

Ministeris pirmininkas pagal tradiciją metų pabaigoje paskelbia, kokių dovanų jam atvežė svečiai ar padovanėjo išvykose. Šiemet valstybės vadovo dovanų kraitėje 57 dovanos. Tai brangia oda įrištos knygos, žemėlapiai, madingi drabužiai, netgi taurelės “sakei” ar “tekilos” butelis. Pagal diplomatinę etiketą dovanų, kurias gali priimti valstybės vadovas, vertė neturi viršyti 1,000 dol. **SK**



MILMANTAS Immigration & Translation Services

Teikia paslaugas imigruojant į Kanadą pagal: kvalifikuotų darbuotojų, verslo, šeimos narių laidavimo, H & C bei auklių ir prižiūrėtojų programas

Ir kitas imigracines paslaugas: gaunant studento vizas, darbo leidimus ir garantus, paduodant pilietybės ir nuolatinio gyventojo statuso pareiškimus

Verčia dokumentus iš anglų į lietuvių ir iš lietuvių į anglų kalbą

DALIA MILMANTAS, CSIC, licencijuota Kanados imigracijos konsultantė

T 647 342 7301 || F 647 435 7528 || dmilmantas@rogers.com

Darbo patirtis imigracijos srityje nuo 1999 m. || Galime konsultuoti vakarais ir savaitgaliais



MŪSŲ TĖVYNĖJE

MŪŠIO 600-METIS

Šiomet minėdama Žalgirio mūšio 600-ąsias metines Lietuva kultūriniais renginiais sieks ne tik priminti apie save, bet ir su kitomis valstybėmis naujai pažvelgti į istoriją. Svarbiausias valstybių vadovų susitikimas šia proga vasarą turėtų vykti Lenkijoje, mūšio vietoje. Tarp Lietuvos planuojamų renginių – istorikų konferencija kartu su mokslininkais iš Lenkijos ir Vokietijos, parodų pristatymas užsienyje, koncertai, jaunimo stovykla. Lietuviai taip pat dalyvaus tradicinėje mūšio inscenizacijoje Lenkijoje. Lietuvos vyriausybė gruodžio viduryje patvirtino Žalgirio mūšio 600 metų minėjimo programą, kuriai numatoma iš valstybės biudžeto skirti 1.4 mln. litų. Taip pat tikimasi ES paramos. Lietuvoje ketinama sutvarkyti Vytauto Didžiojo paminklus, surengti tarptautines sporto klubų žaidynes, Žalgirio mūšio atminimą įamžinti monetose, Lietuvos pašto ženkle.

GERAS GYVENIMAS

Lietuva naujame tyrime pateko tarp 25 pasaulio valstybių, kuriose geriausia gyventi, skelbia BNS. „International Living“ žurnalas, sudaręs gyvenimo kokybės rodiklį, nagrinėjo tokias kategorijas kaip pragyvenimo išlaidos, kultūra ir laisvalaikis, ekonomika, aplinka, sveikata, infrastruktūra, saugumas ir klimatas. Vertinime Lietuvą pakėlė geri vertinimai atsižvelgiant į gyventojų turimas politines teises ir pilietines laisves, gyvenimui palankią aplinką, kur buvo tiriamas gyventojų tankumas ir aplinkos tarša, bei klimata. Ne itin gerus vertinimus Lietuva gavo už ekonomikos būklę ir išvystytą infrastruktūrą. 22 vietą gavusi Lietuva aplenkė visas kitas Rytų ir Vidurio Europos valstybes ir net tokias šalis kaip Didžioji Britanija ar Švedija. Pirmoje vietoje atsidūrė Prancūzija. Po jos – Australija, Šveicarija, Vokietija ir Naujoji Zelandija. Lietuva užėmė aukščiausią vietą tarp Rytų ir Vidurio Europos valstybių ir aplenkė tokias šalis kaip Jungtinė karalystė (25 vieta), Graikija (28 vieta) ar Švedija (30 vieta). Estija liko 32-oje, Lenkija 35-oje, Latvija – 40-oje, Gudija – 109-oje, Rusija – 111-oje vietoje. Jungtinėms Valstijoms teko 7-oji vieta. Anot tyrimo, blogiausiai gyventi yra Somalyje, Jemene, Sudane, Čade, Afganistane ir Siera Leonėje.

BRANGSTA ELEKTRA

Lietuvos gyventojams nuo sausio 1 d. elektra pabrango 9-14 centų, o komer-

ciniams vartotojams bei gamybininkams – maždaug 6 centais (be PVM). Elektros kainų augimą lėmė uždaro ma Ignalinos atominė elektrinė. 2009 m. vidutinė jos gamybos kaina buvo 6.3 cento už kWh, o 2010 m. numatyta gamybos kaina – 15.9 cento. Pagrindinis Rytų skirstomųjų tinklų ir VST tiekiamos elektros tarifas gyventojams padidės 28.6% nuo 35 iki 45 centų už kWh (su PVM). Kainų komisijos skaičiavimais, trijų asmenų šeima, gyvenanti daugiabučiam name ir per mėnesį suvartojanti apie 200 kilovatvalandžių elektros, po Naujųjų metų moka 20 litų daugiau.

ORO UOSTAMS GERIAU

Susisiekimo viceministerio Rimvydo Vaštako teigimu, Vilniaus oro uosto būklė gerėja, jis tapo patrauklus dėl sumažintų mokesčių. Jau yra sutarta dėl kelių naujų skrydžių krypčių, apie jas pagal susitarimą paskelbs pačios skrydžių bendrovės. Tarp Lietuvai svarbių tiesioginio reguliario oro susisiekimo krypčių, kuriomis 2010 m. turėtų būti skraidinama iš Vilniaus oro uosto, yra ir Palanga, Sankt Peterburgas, Skandinavijos šalių sostinės. Sąrašas iš viso yra 27 kryptys, ministerijos patvirtintos 2009 m. gruodžio 1 d. Kauno oro uoste 2009 m. metais aptarnauti 456,700 keleivių, 11.3% daugiau nei 2008 m. Per metus skrydžių skaičius išaugo 5.8%. Gruodį per Kauno oro uostą skrido 41,500 keleivių – 42.8% daugiau nei prieš metus. Populiariausiu reguliariu maršrutu išliko Londonas, kur keliavo beveik 220,000 keleivių.

KARIAMS – NATO PAREIGOS

Lietuvos kariai nuo š.m. sausio 1 d. pradėjo pusės metų budėjimą NATO greitojo reagavimo pajėgose. Iki 640 Lietuvos karių budėjimą NRF-14 vykdys Baltijos bataliono sudėtyje. Iš viso Lietuvos vadovaujama Baltijos batalione tarnaus apie 800 karių, prie kurio prisideda estai ir keli Latvijos kariai. Trišalis karinis vienetas suformuotas 2007 m. bendru Baltijos valstybių susitarimu skirti batalionui po pėstininkų kuopą, taip pat personalą, bataliono kovinės paramos reikmenis. 2009 m. liepos pabaigoje Latvijai dėl finansinių sunkumų nusprendus sumažinti savo indėlį į bendrą batalioną, Lietuva išpareigojo papildomai skirti karių kuopą ir prieštankinį būrį, Estija – karo policijos ir išminavimo karinius vienetus.

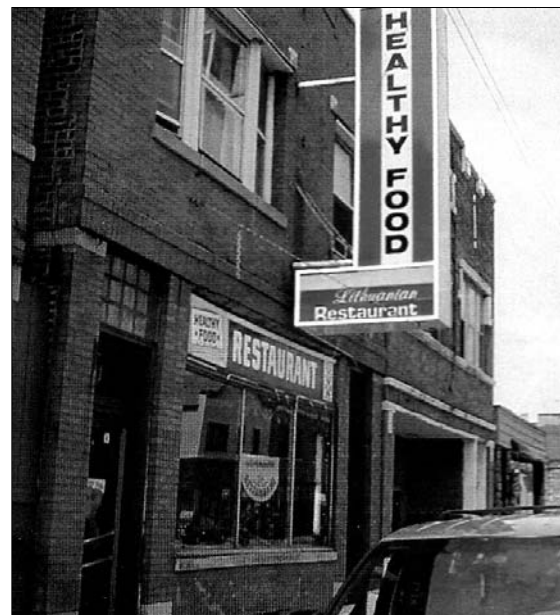
LIETUVIŲ TELKINIUIOSE

Užsidarė “Sveiko maisto” valgykla Čikagoje

EDVARDAS ŠULAITIS

Bridgeporto lietuviams Čikagoje 2009 m. gruodžio 14 dieną buvo paskutinė galimybė pavalgyti seniausiam (veikusiam nuo 1938 m.) lietuviškų patiekalų lietuvių restorane, įsikūrusiam 3236 So. Halsted St. Uždaryta “Healthy Food Lithuanian” užėiga, kaip sakė jos savininkė Gražina Bičiūnas-Santoski, pradžioje vadinosi “Sveiko maisto” valgykla. Bet, kai į apylinkę pradėjo keltis gyventi ir nelietuviai, ji buvo pavadinta angliškai.

Nors pats restoranas veikė nuo 1938 metų, Gražinos tėvelis Pranas Bičiūnas su žmona jį nupirko iš ankstesnių lietuvių savininkų 1960-aisiais. Pranas Bičiūnas dirbo raidžių rinkėju *Draugo* dienraščio spaustuvėje, kur tekstams rinkti buvo naudojamas švinas ir surinktos eilutės aušinamos vandenyje. Aušinamo švino garai, atrodo, gerokai pagadino Bičiūno svei-



“Healthy Food Lithuanian” užėigos savininkė Gražina Bičiūnas-Santoski

katą, ir gydytojai patarė jam pakeisti darbą. Tada jis nutarė įsigyti valgyklą, tik, deja, neilgai joje darbavosi – amžinybėn iškeliavo būdamas vos 47 m. Tuomet restorano našta atiteko mirusiojo žmonai.

Kai Gražina baigė Marijos aukštesniąją mokyklą Marquette parke, pradžioje valgykloje dirbo padavėja ir gerai susipažino su darbu. Mirus mamai, Gražina turėjo perimti visą didžiulio restorano administravimą, kuris, ypač pradžioje, buvo tikrai nelengvas, nes visada būdavo gausiai lankomas. Mat Bridgeporte tuo metu gyveno tūkstančiai lietuvių ir čia veikė net šeši lietuviški restoranai. “Health Food” pamėgo ir čia apsigyvenę nelietuviai. Ypač populiarius restoranus buvo tarp anksčiau atvykusių lietuvių vaikų ar jų vaikų. Nugriovus lietuvių šventovę toje apylinkėje “dypukų” nedaug liko.

Užėigoje dažnai būdavo galima matyti dabartinio Čikagos miesto mero Richard Daley tėvo (irgi mero) šeimą, taip pat ir dabartinį merą, tada dar jaunuolį. Gražina prisimena, kad restorane yra mačiusi dabartinį Illinois senatorių Dick Durbina, kai jis buvo dar kongresmenas. Anot jos, nemažai buvusių užėigos lankytojų, atostogų proga apsilankydami Čikagoje, sustodavo pavalgyti jos restorane, nes juos traukdavo jaunystėje patirti sentimentai.

Kai buvo paskelbta, kad restoranas uždaromas, Gražina sulaukė lankytojų net iš tolimosios New Mexico valstijos. Jie norėjo paskutinį kartą paragauti jaunystėje dažnai valgyto “sveiko maisto” ir lietuviško kugelio.

Tai buvo vienintelis Čikagos lietuvių restoranas, kurį plačiai aprašinėdavo amerikiečių didžioji spauda, iš jo perduodavo reportažus ir televizijos stotys, girdamos čia gaminamus lietuviškus patiekalus. Užėigoje būdavo galima nusipirkti ir lietuviškų suvenyrų, tarp jų ir “Lithuanian gold” – gintaro. Būdavo ir įvairių marškinėlių. Ant kai kurių puikavosi užrašas: “Kugelis – breakfast of Champions”.

Kaip pasakojo savininkė Gražina, sulaukusiai 65-erių metų nebuvo lengva vadovauti restoranui. Be to, prieš Naujuosius reikėjo išsiimti miesto leidimą dvejim metams. “Tai man atrodė per daug ilgas laikotarpis, nes norėjosi greičiau išeiti poilsio”, – sakė šeimininkė. Tačiau, kai kurių nuolatinių restorano lankytojų prašoma ji sutiko priimti telefoninius užsakymus šv. Kalėdų ir Naujųjų metų stalams. Be savo darbo restorane, Gražina net 27 metus dainavo Čikagos lietuvių operos chore ir kitais būdais rėmė lietuvišką veiklą. Dabar, kai turės daugiau laiko, Gražina planuoja rašyti lietuviškų patiekalų knygą, į kurią sudės visą savo ilgametę praktiką.



Dalis Hamiltono katalikių moterų koncerto pertraukos metu

KLKMD-jos Hamiltono skr. valdyba gruodžio 14 d. pakvietė pasiklausyti nuostabaus Hendelio kūrinio – *Messiah*, kurį atliko Kanados valstybinis akademinis orkestras. Dirigavo Boris Brott, solo partijas atliko: Leslie Ann Bradley (soprano), Mia Lennox-Williams (alto), James Mclean (tenor), Thomas Goerz (baritone). Koncertas vyko “Hyland Baptist Church”. Puikiai grojantys jauni muzikantai, choras, solistai žavėjo savo profesionaliu atlikimu ir padovanojo susirinkusiems nepakartojamą vakarą prieš Kristaus užgimimo šventę. **ME**

Lietuvių Kūčios Vasagoje



Lietuvių Kūčios Vasagoje 2009 m. gruodžio 19 d.

2009 m. gruodžio 19 d., 3 v. p.p. Vasagos gyventojai susirinko prie vieno didelio stalo švęsti jau penktas Kūčias, kurias ruošia KLB Vasagos apylinkės valdyba. Iš viso mūsų buvo 62. „Bočių“ choras, vad. Algio Ulbino, įėjo su žvakutėmis giedodamas *Tyliąją naktį*. Lina Verbickaitė-Sawitz vedė programą ir kvietė mūsų vyriausią ir jauniausią dalyvį (Adolfą Kanapką ir Juozuką Lapavičių) uždegti kalėdinę žvakę, primenančią pirmą žvaigždę Kūčių vakare. Prie dviejų tuščių vietų, buvo uždegtos žvakelės tikint, kad mirusiojo šeimos nario vėlė dalyvauja Kūčiose kartu su visais. 2009 metais mirė a.a. Doreen Tarvydienė, kurios žvakę uždegė Emilija Tribinevičienė. Ona Senkuvienė uždegė žvakę prisimindama savo seserį a.a. Uršulę Paliulytę. Prel. Jonas Staškevičius sukalbėjo maldą. Lina kvietė visus sveikintis su kalėdaiciais. Joana Dudienė paaikšino, kad Kūčių diena yra Adomo ir Ievos vardo diena. Obuoliai pri-



Adolfas Kanapka ir Juozukas Lapavičius uždega kalėdinę žvakę lietuvių Kūčiose Vasagoje, ON

mindavo pirmuosius mūsų tėvus. Supjaustytas obuolys buvo padalintas visiems dalyviams. Visi tada ragavo skanius Kūčių valgius, kurių buvo daugiau kaip 12.

Pasisotinę dalyviai įsijungė į lietuviškas kalėdines giesmes. Po kavutės ir namuo-

se keptų sausainiukų ragavimo Rūta Poškienė sveikino visus dalyvius ir padėkojo tiems, kurie prisidėjo prie Kūčių paruošimo darbų.

Vakarą baigėme sustodami į ratą ir susikabinę rankomis sugiedodami *Lietuva brangi*. **R.P.**

Ar pastebėjote, kad...

(Iš to paties vardo knygos)

- Gyvenimas per ilgas atrodo tiems, kurie serga.
 - Tik danties skausmas priverčia užmiršti kasdienius rūpesčius.
 - Sekmadieniai – ideali diena pasivaikščioti po miestą su žmona, nes visos parduotuvės uždarytos (geri buvo laikai...).
 - Jeigu kasdien sportuosi – mirsi sveikas.
 - Poetai yra optimistai – jie tiki, kad žmonės skaitys jų knygas.
 - Žmogus yra kaip dviratis: kad išlaikytų pusiausvyrą, turi judėti.
 - Kai jau užbaigėte darbą, visuomet atsiranda norinčių jums padėti.
 - Kai kurie žmonės pyksta ant turtuolių, bet negi vargšai galėtų juos samdyti dirbti?
 - Kai kurie tėvai rūpinasi, ką jų vaikai veiks užaugę, bet nepastebi, ką jie veikia dabar.
 - Dažniausiai vyrai išeina iš namų dėl dviejų priežasčių: kai žmonos, kurios moka virti nieko neverda ir kai žmonos, nemokančios virti, verda.
- Liudas Stankevičius,**
Montreal, QC



LIETUVIAI PASAULYJE

JAV

St. Petersburg, FL, Lietuvių klubo narių susirinkimas įvyko klubo patalpose. Jį pradėjo klubo pirm. Vida Meiluvienė, pakviesdama susirinkimui pirmininkauti Loretą Kynienę, sekretoriauti Rimą Kilbauskienę. Maldą sukalbėjo kan. Bernardas Talašis. Praeito susirinkimo protokolą perskaitė R. Kilbauskienė. Klubo veiklos pranešimą padarė jo pirmininkė V. Meiluvienė, ypač pažymėdama paramą lituanistinei mokyklai. Dr. Pranas Budininkas jau per dešimt metų administruoja žiniaraštį *Lietuvių žinios*. Klubo valdybos nutarimu jam buvo suteiktas Lietuvių klubo garbės nario vardas. Susirinkusieji stipriu plojimu nutarimui pritarė. Išrinkta klubo valdyba: pirm. Vida Meiluvienė, vicepirm. Stefa Prialgauskienė, sekr. Rima Kilbauskienė, išd. Elena Radvilienė, finansų sekr. Angelė Straukienė, direktoriai – Irena Adickienė, Laimutė Alvarado, Juozas Gečas, Elena Jasaitienė, Ramutė Kriščiukienė, Zigmąs Radvila ir Svajūnas Starkus; revizijos komisija – Leonas Grumulaitis, Albinas Karnius, Alvina Kerbelienė ir Gražina Viktorienė.

Australija

A.a. Romanas Arlauskas, architektas, pasižymėjęs šachmatininkas, 92 m. amžiaus, mirė 2009 m. rugsėjo 22 d. Adelaidėje. Velionis gimė 1917 m. birželio 11 d. Kaune. 1942 m. mokslus užbaigė, įsigydamas architekto diplomą. Romanas mėgo sportą, ypač stalo tenisą, o labiausiai pasižymėjo šachmatų žaidimuose. Jį šachmatais žaisti išmokė jo teta. Lietuvoje šachmatų rungtynėse dalyvaudavo nuo 1933 m., o 1937 m. gavo šachmatų meisterio titulą. Dalyvavo Pasaulio olimpiadoje 1936 m. Miunchene, vėliau Rygoje, Tartu mieste Estijoje ir Helsinkio mieste Suomijoje, kaip Lietuvos šachmatų rinktinės dalyvis. Būdamas Vokietijoje, jis 1945 m. šachmatų varžybose Blomberge užėmė pirmąją vietą, o 1947 m. Kemptone lietuvių šachmatininkų pirmenybėse taipgi laimėjo pirmąją vietą. Romanas 1948 m. išvyko į Australiją. Dvejų metų sutartį turėjo atlikti Basmera miestelyje, netoli Adelaidės. Kartą eidamas gatve buvo pertrenktas motociklo. Apie vienerius metus jis gydėsi ligoninėje. Pasklido žinia, kad ligoninėje guli stiprus šachmatininkas. Jį pradėjo lankyti įvairaus lygio šachmatininkai. Vienas iš jų advokatas patyrė, kad Arlauskas yra architektas ir pasirūpino, kad jo diplomą būtų pripa-

žintas Australijoje. Išėjęs iš ligoninės gavo pagal savo specialybę darbą „Commonwealth Department of Housing Construction“ bendrovėje ir joje išdirbo iki išėjimo į pensiją. Romanas su žmona Jūrate darnioje šeimoje išgyveno 25 metus. Kad nebūtų užmirštas Romano Arlausko vardas, žmona su Australijos šachmatų federacija (ACF) jo atminimui įsteigė metinę premiją „Romanas Arlauskas Award“.

Lenkija

Seinuose, Lietuvių Namuose, įvyko vadinama tarptautinė konferencija, kurioje dalyvavo Seinų, Alytaus ir Marijampolės apskričių atstovai, taipgi Lietuvos ir Lenkijos valdžių pareigūnai. Lenkijos lietuvių būklę apžvelgė Lenkijos vidaus reikalų ministerijos bei administracijos pareigūnas D. Žemienieviski ir iš Lietuvos valdžios pusės – V. Raulynaitienė. Lenkijos lietuvių draugijos pirmininkas A. Vaicekauskas kalbėjo apie bendradarbiavimą su Lietuvos pasienio savivaldybėmis. Apie paramą tautinėms mažumoms Seinų krašte kalbėjo Punsco valsčiaus viršaitis V. Liškauskas ir Seinų burmistras J.S. Karp. Konferencijos dalyvius sveikino Lietuvos ambasadorius Lenkijoje E. Meiliūnas, pažymėdamas, kad Seinai tapo bendradarbiavimo centru ir jau ne pirmą kartą vyksta tokio pobūdžio konferencija. Seinuose neseniai panašioje konferencijoje buvo kalbama apie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės paveldą, pabrėžiant, kad šio krašto lietuviams vienas svarbiausių klausimų – užtikrinimas švietimo lietuvių kalba bei kultūros ir istorijos paveldo tęstinumo. Seinų apskrities viršininkas R. Gžybowski taipgi pažymėjo, kad Seinai turi ilgą ir puikias bendradarbiavimo su lietuviais tradicijas. Jis ir Seinų burmistras padėjo Lietuvos konsului Seinuose R. Milašai už nuolatinę paramą rengiant bendrus projektus bei pagalbą organizuojant kultūrinius renginius. LLD pirm. A. Vaicekauskas priminė, kad, nors teisinė lietuvių padėtis gana neblogai sutvarkyta, tačiau iškyla lietuviams dar daug rūpesčių. D. Žemienieviski, Lenkijos valdžios pareigūnas, ragino lietuvius aktyviai naudotis Lenkijos tautinių mažumų įstatymo nuostatais ir plėtoti švietimo bei kultūrinę veiklą. Konferencijoje džiaugtasi, kad Lietuvos ir Lenkijos pasienio rajonai glaudžiai bendradarbiauja įvairiose švietimo ir kultūros srityse. **JA**

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosaviuose namuose -

TALKA

LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125 Fax. 905 544-7126

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 67 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
taupomąją sąskaitą0.25%
čekių sąskaitą iki0.25%
INDĖLIAI:
90 dienų indėlius0.50%
180 dienų indėlius0.50%
1 m. term. indėlius1.50%
2 m. term. indėlius1.90%
3 m. term. indėlius2.40%
4 m. term. indėlius2.65%
5 m. term. indėlius2.85%
RRSP ir RRIF
(Variable)0.50%
1 m. ind.1.50%
2 m. ind.1.90%
3 m. ind.2.40%
4 m. ind.2.65%
5 m. ind.2.85%
PASKOLAS
Asmeninės nuo3.90%
Nekiln. turto 1 m.3.90%
ATIDARYKITE TALKOJE NAUJAI

TAUPOMĄ SĄSKAITĄ, ATLEISTA NUO VALSTYBĖS MOKESČIŲ –
(Tax-free savings account – TFSA)

MOKAME PALŪKANAS:

Variable – 1.50%
1 metams – 1.75%
2 metams – 2.25%
3 metams – 2.50%
4 metams – 2.75%
5 metams – 3.10%

• **Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai**

• **Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu**
3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdienę informaciją apie nuošimčius TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE
TINKLAPIS: www.talka.ca

IŠ PENSININKO PRISIMINIMŲ...

Mokiniai buvo baudžiami

Tytuvėnų pradžios mokyklą pradėjau lankyti dar neturėdamas nė septynerių. Buvo pats jauniausias. Tada mokykla buvo mediniame name, išlikusiame ligi šiol, kur dabar yra biblioteka (už naujojo pašto, Šiluvos gatvėje). Pastate buvo du dideli kambariai: vienas – viename gale, antrasis – kitame. Kiekvienoje klasėje sėdėjo dviejų skyrių mokiniai. Mokykla buvo keturių skyrių. Taigi vienoje suolų eilėje sėdėjo ketvirtokai, o kitoje – antrokai. Kitame kambaryje – trečiokai su pirmokais. Iš pradžių buvo tik du mokytojai – Bronius Sarapas, jis buvo ir mokyklos vedėjas, ir Julius Abromaitis (vokiečių kilmės), baigęs aukštąjį mokslą, regis, botanikas. Kiekvienas iš jų mokė savo klasėje abu skyrius iškart. Galima pamanyti, kad buvo palaida bala. Nieko panašaus! Drausmei sustiprinti buvo naudojamos vadinamosios fizinės bausmės, kad ir padykę vaikai nesugalvotų per pamokas grėžiotis, kalbėtis. Už nepaklusnumą, išdykavimą, kalbėjimą per pamoką, pamokos neišmokimą, net “oro pagadinimą” klasėje mokiniai buvo baudžiami. Jie stovėdavo kampe nosisukę į sieną, klūpėdavo ant kelių. Labiau prasikaltusiems B. Sarapas po keliais papildavo žvyro, “orą pagadinusius” išvydavo iš klasės, už grėžiojimąsi, šnekėjimąsi, nepakankamą dėmesį sukdavo ausį, “duodavo ešeriukų” – skaudžiai papešdavo plaukus palei smilkinį. Neišmokusius pamokų, neparuošusius namų darbų arba blogai paruošusius palikdavo klasėje po pamokų išmokti, paruošti. Namu eiti mokytojas leisdavo tik tada, kai patikrindavo visas atliktas užduotis. Jeigu būdavo nepakankamai gerai atlikta, mokytojas palikimą po pamokų tęsdavo. Esu ir aš keletą kartų kentėjęs. Kartą J. Abromaitis paliko mane, išėjo namo ir... pamiršo. Drausmingai sėdžiu vienas klasėje, temsta, suteimo. Sėdžiu, nes už pabėgimą žinau, kas bus. Mama susirūpino ir nubėgo pas J. Abro-

Taip mokslusėjau...

Žemaitijos Tytuvėnai 1996 m. šventė savo 700 metų jubiliejų. Ta proga Lietuvos spaudoje buvo paskelbtas Vytauto Kalasausko straipsnis “Taip mokslusėjau...”, kurio atspaudą *TŽ* atsiuntė torontiečiai E.A. Abromaičiai. Jį pateikiame savo skaitytojams. Red.)

maitį. Tas atėjo ir liepė eiti namo net manęs nepatikrinęs.

Kai į Tytuvėnus atvažiavo dirbti nauja mokytoja, devyniolikmetė panelė Kazimiera Dovydaitytė, buvau jau bebai-gias pradinės mokyklos ketvirtąjį skyrių. Ji naudojo dar vieną baudymo būdą: už išdykavimą per pamoką (nesvarbu, berniukui ar mergaitei) kirsdavo liniuote per delną tiek kartų, kiek buvo užsitarnavęs. Labai skaudėjo – kitas net į kelnes privarvindavo.

Bet labiausiai visi bijojome, kai mokytojas liepdavo kitą dieną į mokyklą ateiti su tėvu arba su motina. Tas jau žinodavo, kad gaus nuo tėvo arba net bus pašalintas iš mokyklos. Tokią teisę turėjo mokyklos vedėjas nesimokantiems šaldrokams, pašlemėkams mokiniams. Tai išgirdęs, dažnas griebdavo bučiuoti mokytojo ranką: “Daugiau taip nedarysiu, dovanokit...” Neretai mokytojas dovanodavo tik su sąlyga, jeigu iš tikrųjų pasitaisys. Man besimokant vis dėlto buvo pašalintų, nors dauguma jaunimo labai norėjo mokytis. Veržte, veržėsi. Kartu su mažais vaikais mokyklą lankė ir paaugliai, ir net vaikinai ir merginos iki 18 metų. Kadangi klasėje buvau (kaip jau minėjau) jauniausias, per pertraukas man nuo augesnių tekdavo daugiausia “grūšių”. Vaikai buvo įvairių tautybių – be lietuviukų, kartu mokėsi ir rusų, ir vokiečių, ir lenkų kilmės tėvų vaikai, taip pat žydukai su žydaitėmis – kartu mergaitės ir berniukai. Nebuvo jokio tautinio antagonizmo. To net nežinojome.

“Smetoninė” žiema

Tada kiekviena žiema buvo tikra žiema, kaip dabar vadinama “smetoninė”. Jeigu

šalčiai didesni negu 25 laipsniai, vaikams į mokyklą eiti nereikėjo. Bet ne visi turėjo termometrus, mažai kas turėjo radijo aparatus, todėl ne visi žinojo, kiek to šalčio, ir nemažai vaikų į mokyklą ateidavo. Vaikai į mokyklą ėjo ir iš kaimų, kur tada dar mokyklų nebuvo: Tolučių, Kiškonių, Pašakarnio, Kiaunorių, Pagryžuvio; taip pat iš artimesnių: Kuršių, Tytuvėnėlių (dvaro kumečių vaikai), Kėmenkos ir kitų kaimų – toks buvo didelis noras mokytis! Sudintą, regis, iš Kiaunorių, tėvas per didesnius šalčius veždavo į mokyklą rogėmis. Mano tėvas, paėmęs mano ir Geniuko veršenikes su knygomis ir sąsiuviniais, jas nešė, o mudviem liepė eiti susikišus rankas į kišenes. Tvoros poškėjo, sniegas po klumpėmis garsiai girgždėjo... Šaltojo ryto romantikos nepamiršau ligi šiol.

Taupumas

Sąsiuvinius ir pieštukus (tada paišelius) mokiniams parduodavo mokyklos vedėjas B. Sarapas (matyt, tada jie buvo centralizuotai paskirstomi mokykloms). Vienas sąsiuvinis kainavo 10 ct, vienas paprastas pieštukas – 10 ct, o cheminis pieštukas – brangiau. Taip pat ir rašymo plunksnos, regis, po 5 ct. Rašalo ir kotelių plunksnoms buvo krautuvėse. Rašalą žydai, matyt, darydavo patys. O sąsiuvinį trūko: naują sąsiuvinį B. Sarapas parduodavo tik tada, kai parodydavai tvarkingai iki galo prirašytą senąjį. Ir pieštukas turėjo būti surašytas ligi galo. Kad tai būtų galima padaryti, ant pieštuko galo užmaudavome metalinį antgalį. Todėl negalėjau pakęsti, kai mano vaikai netausojo nei sąsiuvinį, nei pieštukų: parašo

keletą lapų ir numeta, pieštuką laužo, sutraiško.

Už vadovėlius reikėjo mokėti. Jų ne visiems užteko. Reikėjo dalintis, susitarus su arčiau gyvenančiu. Labiausiai neturtingų šeimų vaikams B. Sarapas vadovėlius duodavo nemokamai. Sumokėdavo už juos, matyt, iš labdaros fondo. Jau tada toks buvo. Vaikai stengėsi vadovėlius išsaugoti kuo švaresnius. Naujųjų mokslo metų pradžioje parduodavome juos žemesniųjų klasių mokiniams. Žinoma, sutepliotų, apiplėšytų niekas nenorėjo pirkti.

Vaizdumas

Per pertraukas mokiniai bėgdavo į pakalnę prie Tytuvos kūdros ir iš išdykumo sriubčiodavo vandenį. Pamatė kartą tai mokytojas J. Abromaitis ir atsinešė savo mikroskopą (tada mokykla buvo per daug neturtinga, kad galėtų nusipirkti). Pasikvietęs vaikus, mokytojas pasėmė iš tos kūdros vandens ir lašelį užlašino ant plokštelės. Liepė kiekvienam vaikui pažiūrėti. O Viešpatie! Pilnas tas lašas raitėsi, kažkas rijo vienas kitą, bjauriausių gyvių – pulkai: gyvačiukės, šimtakojai, plaukuoti, gauruoti, išsprogtakiai... Tai tikras siaubas! Nuo to laiko nė vienas iš vaikų nesriubčiojo vandens iš tos kūdros, o mokytojui nebereikėjo graude-nančių aiškinimų.

Stengėmės suprasti, ką mokytojas aiškina, daug mokėmės atmintinai: gramatikos, aritmetikos, geometrijos taisyklės, geografijos sąvokas, istorijos įvykius ir jų datas, eilėraščius. Gal tai ir nebloggeriai. Daug ką ir dabar prisimenu žodis žodin. Gramatikos mokėmės ir Rygiškių Jono (J. Jablonskio) gramatikos vado-

vėlio pirmosios laidos. Tada dar buvo labai gyva, ypač žemaičių kalboje, dviskaita. Reikėjo išmokti asmenuoti ir ją.

Kiekvienoje klasėje kabėjo kryžius ir herbas – vytis. Pamokos prasidėdavo malda. Tikybos pamoka buvo kartą per savaitę (žydukai išeidavo). Mus mokė pats klebonas kanaaninkas Jančiauskis. Kitus vaikus, jau vėliau, mokė ir vikarai. Mokyklą vizituodavo inspektorius, atvykęs iš Raseinių. Jis dalyvaudavo ir baigiamųjų egzaminų (baigus keturis skyrius) komisijoje.

Atšilus orams, mokytojai retkarčiais organizuodavo pėsčiomis iškylas ir ekskursijas prie pilkapių, piliakalnių, barsukalnio, į Tytuvėnų dvarą ir Pagryžuvį, prie vandens malūnų, į pavyzdingus ūkius (ten mus vaišindavo medumi). Tokias ekskursijas mes, mokiniai, labai mėgdavome, ypač jeigu būdavo gražus oras.

Praktikos darbai

Vėliau Tytuvėnuose atsirado daugiau moksleivių. Jau nebeužteko dviejų klasių. Buvo išnuomota dar viena didelė patalpa miesto centre, A. Ramoškos name. Šalia to klasės kambario buvo erdvus kambarys mokytojams ir didelė bendra virtuvė. Atvažiavo dirbti į Tytuvėnus suvalkietė mokytoja, ką tik baigusi mokytojų seminariją, Kazimiera Dovydaitytė. Nė kiek nesuklysiu tvirtindamas, jog tai buvo pedagogė iš pašaukimo. Ji labai gerai mus mokė. Kad būtum priimtas į penktąjį skyrių, reikėjo turėti pradinės mokyklos baigimo pažymėjimą. Penktasis ir šeštasis skyriai jau nepriklausė pradinėi mokyklai, jie buvo žemės ūkio krypties. Be teorinių dalykų, mokytoja K. Dovydaitytė, būdama labai naginga, mokė įvairių dailiųjų darbų: mergaites – siuvinėti, megzti, nerti, kulinarijos; berniukus – pinti įvairios formos krepšelius iš vytelių, rafijų (spalvotai nudažytų liepų plaušų), mokė suvyti pančius iš kanapių pluošto, o iš linų – dailius botagus, skiepyti medelius ir kt. Surengdavo mokinių tėvams ir miestelio gyventojams tų darbelių parodėles. Geresnieji buvo atrenkami ir siunčiami į apskrities (Raseinių) darbėlių parodas. Esu ir aš gavęs premiją už krepšelį iš spalvotų rafijų ir už rėmelius iš faneros.

Mokytoja K. Dovydaitytė įsteigė Tytuvėnuose Jaunųjų ūkininkų ratelį ir jam vadovavo. Kiekvienas pasirinktinai turėjome ką nors auginti: vis-tas, kalakutus, žąsis, antis, triušius; daržoves: kopūstus, cukrinius ar pašarinius runkelius, morkas, cviklinius (raudonuosius) burokėlius. Kiekvienas gaudavome spausdintą knygelę, kaip ir ką auginti.



“Tu sukelsi didį džiaugsmą” 24-asis Toronto lietuvių choro “Volungė” ir Prisikėlimo parapijos kalėdinės muzikos ir maldos vakaras, vad. D. Viskontienės, įvykęs 2009 m. gruodžio 13 d. Toronto Prisikėlimo parapijos šventovėje Ntr. D. Puterienės



Toronto Lietuvių Namuose praėjusių metų pabaigoje įdomią ir įsimenančią kamerinės muzikos programą „Džiūgauk, pasaui“ parengė TSO fleitistė Leonie Wall ir pianistė dr. Janina Kuzmaitė. Dviejų dalių koncerte jos atliko Mocarto, Bizet, Ravelio, Poulenc kūrinius fortepijonui ir fleitai. Šia programa koncertų studija „Imaginus International“ (steigėja ir meno direktorė dr. Janina Kuzmaitė) pradėjo koncertų seriją Toronto Lietuvių Namuose. Kitos programos „The passion of Shumann“ Valentino dienos išvakarėse kviečiama klausytis vasario 7 dieną, kiti du koncertai vyks kovo ir gegužės mėnesiais. V. Bijūnaitės nuotraukoje: koncerto metu pianistė Janina Kuzmaitė ir fleitistė Leonie Wall

Jeį sausis šiltas...

Žmonės Naujuosius metus paprastai sutinka dideliame būryje, linkdami vieni kitiems laimės, sėkmės šeimoje, darbe. Sutinkant Naujuosius iš dalies kartojami Kūčių vakaro ir Kalėdų papročiai, spėjami ateinančių metų orai ir žmogaus likimas, tikima, kad žmogaus elgsena Naujųjų metų išvakarėse atsilieps kitiems metams. Per Naujuosius metus galima nuspėti ateinančių metų derlių. Kai Naujųjų metų naktis žvaigždėta, žmonės tikisi gerų metų. Sausis dar vadinamas gruodžio, pusčio, rago, ragučio vardais, kurie reiškia sausą vėjuotą orą. Daugelyje tautų likęs senas sausio mėnesio pavadinimas, kilęs iš romėnų Januarijus. Jis atsirado VIII-VII š. pr. Kr., kai romėnai prieš savo turėtų dešimties mėnesių pridėjo dar du. Nuo sausio pirmos dienos metai pradėti skaičiuoti tik 153 m. pr. Kr. Romėnai metus pradėdavo skaičiuoti nuo kovo mėnesio.

Pasidomėkime senolių išmintimi. Jei sausis šiltas, greit bus pavasaris, o vasara bus lietinga. Jei vištos šokinėja – greit bus pusnių. Sausis

miglotas – bus geri metai. Sausį daug sniego – liepą daug lietaus. Jei žylės iš ryto pradeda čirpti – naktį lauk šalčio.

Sausis, kaip ir kiekvienas mėnuo, turi savo grožį – tik reikia jo ieškoti. Sninga. Švenčiau už tylą į žemę leidžiasi baltos snaigės, ateinančios į sielą ir žemę. Žvelgi į tą baltumą ir nori pradėti gyventi kitaip. Bet ar gali krintančios Naujųjų metų snaigės visus šešėlius, nesėkmes, net krizę padaryti švelnesnę su viltim, kad 2010 metai tikrai bus geresni? Gali. Jei mes keisime gyvenimo ir valgymo būdą, jei imsime bet kokio darbo ir nedejuosime. Pokaris buvo nežmoniškai sunkus – išgyvenome. Išgyvensime ir dabar, jei ne dejuosime, o ieškosime išeities.

Snaigės adytiniais raštais apvedžiojo kiekvieną laukų žolės stiebelį, kiekvieną medžio šakelę, padabino krūmokšnius. Einame susimąstę. Toks metas. Bet grožis veikia – tas pasakiškas baltumas nušvarina ir pakelės beržo šakas – jis švenčia savo Didžiąją žiemos šventę. Juk medžiai, krūmai, žolė yra atlikę tai, kas

jiems buvo skirta: žaliavo, brandino sėklas, metė lapus, kiekvieną šakelę kėlė į šviesą. Dabar jie laukia pavasario.

Taip ir mes, pasitikę Naujuosius metus, peržiūrėkime praėjusius metus, tikėdamiesi geresnių, turtingesnių. Sausio 25 dieną, senoliai sakytų, jog ji jau pailgėjusi per avinuko šuolį. Mat astronominis kalendarius rodo, jog nuo saulėgrįžos šviesiojo paros laiko prisidėjo visa valanda ir devynios minutės dienos ilgumo.

Katalikai sausio 25 dieną mini kaip šventojo Pauliaus atsivertimą į katalikybę. Šią dieną pasidairykite gamtoje pirmųjų nedrąsių pavasario ženklų – pasekite barsuką: jei pasivaikščiojęs sprunka atgal ir toliau miega ant to paties šono – pavasaris bus ankstyvas; koks oras būsiąs po pietų, tokia bus ir antroji žiemos pusė. Nors dar gali pasitaikyti pūgų, kai dangus su žeme maišosi, arba speigų, kai tvoros pokši, vis tik saulė kasdien aukščiau pakyla ir šiltesniu žvilgsniu į žemę pažvelgia.

Rasa Norkutė,
Klaipėda

Taip mokslus ėjau...

Atkelta iš 8-to psl.

Mokytoja dažnai lankydavosi pas mokinių tėvus, tikrindama, ar patys mokiniai augina, kaip augina, patardavo. Kiekvieną rudenį buvo organizuojamos parodėlės. Atvažiuodavo apskrities agronomas, rodinis įvertindavo ir premijuodavo. Kiekvienas (be išimties) gaudavome premiją, tik ne vienodo dydžio: I premija buvo 15 Lt, II – 10 Lt ir III – 5 Lt. Žinoma, geriau sekėsi kaimo vaikams, jie turėjo geresnių sąlygų auginti, geriau įdirbti ir patręšti žemę, turėjo gerų pašarų paukščiams, be to, ir tėvai ūkininkai patardavo.

Pirmaisiais metais auginau vištas. Kiaušinius pirkome Pagryžuvio jėzuitų vienuolyne. Pašaras – miežius, avižas, deja, irgi reikėjo

pirkti. Mamai tai kainavo, bet priauginau tiek baltųjų vištų, kad turėjome pakankamai kiaušinių ir vištienos visą žiemą.

Mokytoja mėgdavo organizuoti ekskursijas. Buvome Pagryžuvio jėzuitų vienuolyno ūkyje, pavyzdiniame paukštyne. Prisimenu, atėjęs vienuolis atskyrė mus, berniukus, ir nusiųdė į vienuolyną, o mokytoja ir mergaitės turėjo pasilikti, nes joms eiti į klauzūrą negalima. Mes, berniukai, didžiavomės, kad buvome taip pašlovinti. Paskui mergaitėms didžiudamiesi pasakojome, ką matėme. Vėliau į Tytuvėnus atvažiuavo dar du mokytojai – vyras ir žmona Kairaičiai, bet aš jų nepažinojau, nes buvau išvažiavęs į Dotnuvą toliau mokyti.

Vytautas Kalasauskas
(jau miręs)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Monospektaklio „Bona Sforza. Atsisveikinimas“, pagal žurnalistės Liucijos Armonaitės to paties vardo pjesę, premjera įvyko 2009 m. gruodžio 10 ir 11 dienomis Kauno menininkų namuose ir gruodžio 15, 17 ir 18 – Taikomosios dailės muziejuje Vilniuje. XVI š. istorinės asmenybės – Lietuvos didžiosios kunigaikštienės, Lenkijos karalienės, atkeliavusios iš Milano kunigaikštystės Bonos Sforzos vaidmenį paruošė aktorė Olita Dautartaitė. Italų kapelos muzikantą įkūnijo jauna fleitininkė Uršulė Taujanskaitė. Spektaklį režisavo Gytis Padegimas, scenografija Skaidros Žeižytės, kostiumai Jūratės Maurušaitienės, muzika klaipėdiečio kompozitoriaus Gintaro Kizevičiaus.

„*Bona Sforza*“, – pasak pjesės autorės L. Armonaitės, – viena įdomiausių Lietuvos istorijos asmenybių, deja, apie ją mažai kalbama, ne visi žino apie jos nuopelnus Lietuvai, tačiau vos ne kiekvienas pasakys, kad ji neva nunuodijo Barborą Radvilaitę, sugriovė romantišką sūnaus Žygimanto Augusto ir Barbaros meilę...“ Užmirštama, kad karalienė Bona dėjo daug pastangų stiprindama ir garsindama Europoje Jogailaičių dinastiją, skleisdama Lietuvoje renesanso kultūrą, meną, mokslą. Ji buvo sumani politikė, išgarsėjo ir savo išvalgumu diegiant naujoves, keliant LDK ūkį. Kartu tai buvo tragiško likimo asmenybė.

XVI tarptautinė Vilniaus knygženklų paroda vyko beveik visą 2009 m. gruodį Šv. Jono gatvės galerijoje. Parodoje buvo pristatyta beveik pusantro šimto knygženklų, kuriuos sukūrė 34 dailininkai iš 11 pasaulio valstybių. Visi lietuvių dailininkų sukurti knygženklai buvo skirti iškiliems lietuvių kultūros, meno žmonėms, istorinėms asmenybėms. Nemažai knygženklų buvo skirti Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečiui. Vertinimo komisija parodai atrinko geriausius bienalei sukurtus darbus. Jų autoriai parodos atidarymo metu buvo apdovanoti medaliais ar diplomais.

Vilniaus knygženklų bienalė gimė 1977 m. kaip trijų Baltijos valstybių – Lietuvos, Latvijos ir Estijos – meno forumas. Lietuvai tapus nepriklausoma bienalė išsikojo tarptautinį pripažinimą ir sklandžiai išliejo į pasaulinių knygženklų parodų tarpą. Knygženkliai yra viena iš seniausių dailės žanrų. Seniausias žinomas knygženklis buvo Egipto faraono Amenhotepo III (1391-1353 m. pr. Kr.), o Lietuvos didikai dar XVI š. savo knygas

ėmė žymėti knygženkliais.

Projekto „Baroko dialogai“ Vilniuje renginių tarpe 2009 m. spalį buvo ir du spektakliai iš Prancūzijos: barokinio šokio grupė „L'Eventail“ („Vėduoklė“) Lietuvos valstybinio dramos teatro scenoje parodė *Don Žuaną ir Metų laikus*. Šią grupę įsteigė šokėja ir choreografė Marie-Genevieve Masse, studijavusi klasikinį ir modernųjį šoki, o baroko laikotarpio šokio menu susižavėjo prieš tris dešimtmečius. Ji kuria choreografiją „L'Eventail“ spektakliams, kurie tapo populiarūs ne tik Prancūzijoje, bet ir už jos ribų. Spektakliai *Don Žuanas* (2001) ir *Metų laikai* (2006) sukurti kaip atskiri, tačiau dažnai jie rodomi drauge. Ypatingas vaidmuo juose tenka kontrastams: *Don Žuanas* nukelia į XVIII š., o *Metų laikai* – į laikui nepavaldų vizijų pasaulį. Žiūrovui suteikiama proga pajusti du baroko meno pavidalus – ištaigingą ir šiuolaikišką.

Don Žuanas sukurtas pagal XVIII š. kompozitoriaus Christoph Willibald von Gluck kūrinių *Don Žuanas*, arba *Akmeninis svečias* (1761). Spektaklyje pasakojama apie Don Žuaną, besimeilinantį Komandoro žmonai Anželikai. Dvikovoje nužudęs Komandorą Don Žuanas sulaukia jo vėlės. Nusprendęs susitikti su Komandoro vėle kapinėse Don Žuanas čia aptinka ir vėlės tų, kuriuos jis kažkada nuskriaudė ar iškandė. Dvasių apsuptas ir nukankintas Don Žuanas miršta. Spektaklyje pagal kompozitoriaus Antonio Vivaldi *Metų laikus* svarstoma apie žmogų – laiko įkaitą. *Pavasario, Vasaros, Rudens* ir *Žiemos* epizoduose perteikiamas amžinasis laiko ratas.

Meilė Julija Lukšienė, literatūrologė, kultūros istorikė, pedagogė, mirė 2009 m. spalio 16 d. eidama 97-uosius gyvenimo metus. Gimė 1913 m. rugpjūčio 20 d. Vienoje (Austrija). 1924-1931 m. mokėsi Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje, 1931-1938 m. studijavo liuanistiką Kauno Vytauto Didžiojo universitete. Po studijų dirbo gimnazijos mokytoja. 1949-1959 m. Vilniaus universiteto dėstytoja, lietuvių literatūros katedros vedėja. Mokslinę veiklą pradėjo kaip literatūros tyrėja. Pasižymėjo kaip viena iš tautinės mokyklos sampratos autorių, prisidėjusi prie Lietuvos švietimo strateginių dokumentų paruošimo (1988-1994). Apdovanojta Vytauto Didžiojo ir DLK Gedimino ordinais, UNESCO Jan Amos Comenius medaliu. **GK**



Prisikėlimo Kredito Kooperatyvas

www.rpcul.com

Aktyvai virš 90 milijonų dolerių

TERMINUOTI INDĖLIAI		SĄSKAITOS	
90-179 dienų	1.00%	Taupomoji sąskaita	1.00%
180-364 dienų	1.00%	Kasdieninių palūkanų	
1 metų	1.00%	čekių sąskaita iki	0.25%
2 metų	1.10%	Amerikos dolerių kasd	
3 metų	1.50%	palūk. taupymo sąskaita	0.20%
4 metų	1.75%	Amerikos dol. GIC	
5 metų	2.00%	1 metų term. ind.....	1.00%

GIC		SUTEIKIAME	
1 metų "cashable"	1.25%	Asmenines paskolas	
1 metų	1.30%	nuo	5.00%
2 metų	1.90%	Sutarties paskolas	
3 metų	2.25%	nuo	7.00%
4 metų	2.50%	NEKILNOJAMO TURTO PASKOLAS	
5 metų	3.00%	Su nekintančiu nuošimčiu	

RRSP, RRIF ir TFSA	
TFSA atviras, kintantis.....	1.00%
RRSP ir RRIF atviras, kintantis...	1.00%
1 metų	1.55%
2 metų	2.15%
3 metų	2.50%
4 metų	2.75%
5 metų	3.25%

MŪSŲ ADRESAS:
3 Resurrection Road
Toronto, Ontario M9A 5G1
Tel.: 416-532-3400
Fax: 416-532-4816
Darbo laikas:

Pirm., antr., treč.	9:00- 3:30
Ketvirt., penkt.	9:00- 8:00
Šeštadieniais	9:00- 1:00
Sekmadieniais	8:30-12:45

ANAPILYJE:
Tel.: 905-566-0006
Fax: 905-566-1554
Darbo laikas:

Antradieniais	9:00- 3:30
Ketvirtadieniais	12:00- 7:00
Sekmadieniais	9:00-12:30

■ Suteikiame CMHC apdraustas
nekilnojamojo turto paskolas

■ Suteikiame komercines
nekilnojamojo turto paskolas

**Keliaujant į Europą
neužmirškite įsigyti
AMEX EURO ČEKIŲ ir
GRYNŲ PINIGŲ
NAUDOKITĖS
"INTERAC-PLUS" KORTELE**

**Mūsų tikslas - ne pelnas, bet
sąžiningas patarnavimas**

PRISIKELIMO KREDITO KOOPERATYVAS
įsteigė universiteto ir kolegijos studentams stipendijų fondą
ir šiais metais paskyrė penkis stipendijas.
VIENA STIPENDIJĄ 1500 DOL., VERTĖS IR KETURIAS PO 1000 DOL.
1500 dol., stipendija paskirta Kristinai Pabedinskaitei
ir po 1000 dol., Lauren Ploog, Vytautui Dzemionui,
Rasai Šiaučiūnaitei ir Tomui Krakauskui.
Įvertinat kiekvieną stipendijų prašymą, stipendijų fondo komitetas, atsivertę į stu-
dento sėkmę moksle, dalyvavimą bendruomenės gyvenime ir kiek stropumo buvo
įdėta ruošiant prašymą stipendijai gauti.
Stipendijų fondo komitetas savo rekomendacijas pateikia kredito kooperatyvo
valdybai, kuri daro galutinį sprendimą, kam paskirti stipendijas.
Stipendijų fondo komitetas: dr. Č.Jonys, kun. Vytautas Staškevičius, Vytautas Birėta,
Marius Rusinas ir Violetta Ramanauskienė.

Alkoholizmo pramonė

Alkoholio vartojimą ir girtavimą bandoma paaiškinti kaip poilsio saviraiškos formą, bendravimo atributiką, klausimų, sprendimų ir sandorių įtvirtinimo elementą, šeimyninės laimės įtvirtinimą, pergalių įvertinimą, svarbių darbų ir reikalų aplaistymą, džiaugsmo proveržį ir jo puoselėjimą, nuovargio atstatymą, pasišildymą sušalus ir net ligų gydymą.

Ypatingai reikšmingi alkoholizmo duomenys: kiekvienas lietuvis vidutiniškai per metus išgeria 13.2 litrų vien tik legaliai parduoto absoliutaus (100% stiprumo) alkoholio, o įskaitant ir nelegaliai įsigytą alkoholį – apie 19-20 litrų. Pasaulio sveikatos organizacijos teigimu, 7 litrai vienam gyventojui jau yra labai žalingas vartojimas. Į išgeriančių 13.2 litrų ir 19-20 litrų vidurkį įeina ir daugybė mažai ir visiškai negeriančių (t.y. šitas kiekis skaičiuojamas visiems šiuo metu esantiems gyviems Lietuvos gyventojams). Alkoholiniams gėrimais kasmet apsinuodija 2500 žmonių ir apie 250 vaikų iki 14 metų. Dėl alkoholio vartojimo sukeltų ligų kasmet miršta apie 5800 žmonių. Lietuva Europoje pirmąją pagal ligas ir mirtis dėl alkoholizmo. Dėl alkoholio vartojimo Lietuva kasmet netenka apie 4.5 bln. litų. Dėl girtavimų patiriami nuostoliai 5 kartus didesni už gaunamas pajamas už parduotą alkoholį. Lietuvoje alkoholis parduodamas 16,800 vietų. Viena alkoholiu prekiaujanti vieta aptarnauja vidutiniškai 200 gyventojų. Lietuvoje atlikti tyrimai parodė,

kad itin dideliais kiekiais alkoholį vartoja kas trečias Lietuvos vyras nuo 15 iki 74 metų amžiaus ir kas dešimta to paties amžiaus moteris. Europos komisijos užsakymu atlikta studija parodė, kad Lietuvoje alkoholio prieinamumas (kainos, laiko, vietos ir kt.) prasme yra didžiausias iš visų ES valstybių.

Lietuvos prezidento, seimo ir vyriausybės institucijos vykdo ir kontroliuoja valstybės valdymą, gynybą, krašto apsaugą, tarpvalstybinius politinius santykius. Tačiau šių institucijų veikla nesistengė įtakoti alkoholizmo apraiškų proveržio ir vyravimo. Girtavimas tapo kasdieniu arba sisteminiu reiškiniu visuomenėje. Valstybė nesiima nuoseklių ir mokslu pagrįstų veiksmų kovai prieš alkoholizmą. Atkreipiame dėmesį, kad kai kurios valstybės institucijos skatina alkoholizmo plėtrą. Žemės ūkio viceministeris A. Macijauskas globoja ir proteguoja naminės degtinės – samagono – kaukolinės – krūminės – samanės legalizavimo, kaip kultūrinio paveldo, įstatymą. Ministerijai vadovauja K. Starkevičius. Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų partijos programinėse nuostatose numatytas visas skyrius alkoholio vartojimo mažinimo priemonėms, tačiau jos vadovai – Žemės ūkio ministerijos vadovai įstatymais nori įteisinti girtavimą didėjimą. Seime atsirado daug pritariančių. Finansavimo mažinimas sveikatos priežiūrai bei policijai tik prisideda prie alkoholio vartojimo keliamų

problemų didinimo.

Seimas, vyriausybė, Saugumo komisija, pramonininkų konfederacija, verslo institucijos, profesinės sąjungos ir daugybė kitų įvairių organizacijų, mažindamos pasaulinės krizės pasekmių masą ir skatindamos ekonomiškai naudoti išteklius ir lėšas, likvidavo daugelį įvairių struktūrų, sumažino daug etatų, atleido daugybę žmonių iš darbo, sumažino atlygius, apkarpe valdymo išlaidas, komandiruočių pinigius bei pabandė susigrumti su šešeline ekonomika.

Tačiau niekas netarė rimto žodžio ir kategoriškai nepajudino piršto, kad būtų naikinama žmonių žudymo ir luošimo *ALKOHOLIZMO pramonė*, kuriai priklauso alkoholinių gėrimų gamyba, jų didmeninė ir mažmeninė prekyba, restoranai, bufetai, barai, benzino kolonėlės, žiniasklaida. Reikia labai susimąstyti ties aukščiausiais paminėtais skaičiais: 13.2 litrų, 7 litrai, 19-20 litrų, 5,800 žmonių, 16,800 vietų ir ypatinai 5 kartus bei 4.5 bln. litų. Alkoholizmo pramonė susišluoja milijoniškus pelnus – jie aiškina, kad neverčia girtauti; jie moka gražiai įpakuotą nuodą su muzika pateikti vartotojui. Už sudaužytą stikluoką restorane apmoka lankytojas, tačiau už žmonių luošinimą, žudymą ir patiriamus bilijoninius nuostolius našta užkraunama valstybei, t. y. Lietuvos žmonėms. Nė vienas verslininkas nesiima veiklos neduodančios pelno. Kodėl alkoholizmo pramonei valstybė suteikia tokias privilegijas? Kodėl valstybė prisiima atsakomybę už alkoholizmo pramonės neigiamus katastrofiškus padarinius – žmonių žudymą, netektis ir sveikatos žalojimą sunkinančiomis aplinkybėmis bei aukų artimųjų ir nukentėjusiųjų ašaras už suluošintus gyvenimus?

Leonas Kerosierius,
Lietuvos sąjūdžio Vilniaus skyriaus tarybos pirmininkas

Bloor West Village

DENTAL CARE

Dr. J. Birgiolas
Dr. I. Matiu

2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

MARGUTIS Parcels

4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042

Sekantis siuntimas LAIVU į Vilnių
2010 m. sausio 20 ir vasario 3 d.d.

Sekantis siuntimas LĖKTUVU į Vilnių
2010 m. sausio 20 ir vasario 3 d.d.

Visi paketai turi būti į mūsų pagr. raštinę
PRISTATYTI iki NURODYTŲ DATŲ

Tel: (416)233-4601

\$300*
3off

COUPON
for 1 parcel

\$300*
3off

* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.



ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.P.

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893 FAX: (416) 237-0426



ORTODONTĖ

Dr. Skaistė Našlėnaite
D.D.S., M.Sc., Ortho. Dip., FRCD (C)

Royal York Orthodontics
3029 Bloor Street West
(prie naujos 'PARAMOS')
Toronto ON, M8W 1C5
Tel. (416) 207-0885
www.RoyalYorkOrtho.com
Kviečiame mažus ir didelius!



Turner & Porter

LAI DOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Protėvių alus



Alutinis. Mūsų protėviai rugsėjo antroje pusėje (apie 21 d.) darydavo ypatingą alų iš tų metų miežių derliaus. Taip atsirado Alutinio šventė. Gamtoje apie šį laiką įvyksta ryškūs rudeniniai pokyčiai. “Po Alutinio – kapeliukas už krosnies”, – žmogui tenka vasarinę šiaudinę skrybėlę slėpti ir pasieškoti galvai jau ką nors šiltesnio. Jau nebegalima maudytis upėje ar ežere ir net vėžių gaudyti. XIX š. dar buvo gyvas tradicinis paprotys

pasigaminti pirmojo alaus iš tų metų miežių derliaus. Tad šventę, atokvėpį nuo rudens darbų, dar vadindavo Koštuvėmis. Ragautuvėmis. Etnografas L. Jucevičius savo raštuose pažymėjo, kad tai nėra paprastos kaimynų ir giminių vaisės. Šventės metu alumi apšlakstomos trobos durys, langai ir visos kertės – aukojama namų dievybėms. Alų šiai šventei darydavo ne įprastinį, bet apeiginį, kaip per pabaigtuvių sambarį – tre-

jų devynerių. Jam reikėdavo paimti devynias saujas pirmojo pjovimo javų, kiekvieną saują padalinti į tris dalis. Išskūlus sumaišyti su miežiais, tada sumalti ir daryti alų. Kiekvienam sambarių dalyviui jo pripildavo triskart po devynis kaušelius. Taigi apeigų vyksmą nusako Mėnulio kalendoriniai skaičiai: siderinį mėnesį (27 dienas) dalijant į tris jo fazes, gaunamos trys devyniadienės savaitės. Alaus gėrimas senovėje nebuvo dirbtinės linksmybės programa. Vien tai, kad šiam ritualui buvo naudoti ragai, apkaustyti žalvario ar sidabro žiedais, išpuoštais mitologiniais simboliais – elnių, žalių, vandens paukščių atvaizdais – rodo jo svarbą. Senovės rašytojai įvardija dievą, kurio garbei būdavo daromas alus: M. Pretorijus mini Ragupatį, J. Lasickas – Raugužemapatį, M. Strijkovskis – Rugužį. Dievybės įvaizdžiui susiformuoti turėjo įtakos ir žvėrių, ir Mėnulio ragai. Žinoma, ir raugas, suteikiantis gėrimui stebuklingą galią prašnekinti kiekvieną. (Iš žurnalo *Mūsų Lietuva*, Sao Paulo, Brazilija)

SKAITYTOJAI PASISAKO

MOKINIŲ ELGESYS KANADOJE IR LIETUVOJE...

Toronto Star dienraščio š.m. lapkričio 19 d. laidoje, straipsnyje “Why Canada can’t stop bullies” apibūdinama rimta šiais laikais egzistuojanti problema Kanados mokyklose, būtent tarp moksleivių vienas iš kito pasityčiojimas ir pakartotinis erzinimas ir bauginimas. Pasekmės rimtos: šio elgesio aukų bijojimas lankyti mokyklą, nuo mokslo nukreipiamas dėmesys ir depresija, linkstanti kai kuriais atvejais net į savižudybės norą. Pagal atliktus tyrimus, Kanadai atiteko 36-ta vieta iš 40 dedant pastangas ir rezultatus sprendžiant šią plačiai paplitusią problemą. Po Kanados – Izraelis, JAV-bės, o po jų beveik pačioje paskutinėje vietoje – Lietuva. Tyrinėtoja iš Kanados Queen’s universiteto, Wendy Craig, cituojama straipsnyje: “Be galo nuste-bau ir pasibaisėjau. Mūsų vaizduotėje kanadiečiai atrodo tokie malonūs ir dosnūs žmonės”. Su geriausia rezultatais ši problema sprendžiama Norvegijoje, Švedijoje ir Anglijoje, kur veikia atitinkamai įgyvendinta, tebesekama ir tobulinama politika ir sėkmingai pritaikytos auklėjimo priemonės.

DAR APIE BURLAIVĮ “PAMIR”

Neseniai Bruno Stundžia TŽ rašė apie burlaivio “Pamir” tragišką galą Atlante. Aš noriu pridėti ką žinau apie tą nuostabų burlaivį. “Pamir” buvo pastatytas 1905 m. Ham-burge. Po jo pastatymo niekas jo planų nenaudojo, nes buvo

pagal anglišką išsireiškimą “clumsy”. Kai jį nuleido į vandenį, jis tučtuojau buvo paskirtas vežti nitrata iš Čilės į Europą (nitratas buvo paskirtas trąšom ir parako gaminiui). Laivas dėl silpno vėjo stovėjo vietoje, negalėdavo pajudėti dėl svorio, kai kiti laivai to paties dydžio plaukiojo. Buriuotojai buvo praminę “Pamir” riebiu šunimi, kuris nenorėdavo pajudėti. 1931 m. “Pamir” buvo par-duotas Suomijai. Tada jau bu-

vo atidarytas Panamos kanalas, ir laivai (mažesni už “Pamir”) galėjo sutrumpinti kelią. “Pamir” dar buvo perstatytas, sustiprintos vidaus sienos ir padaryti kiti pakeitimai. Jis vežė nesutvirtintą pakrovimą ir per uraganą “Pamir” pakliuvo į bėdą – visas krovinyas pajudėjo į šoną, laivas pavirto, sulūžo ir paskendo. Žuvo daug praktikos atlikę jaunuoliai. Gero vėjo!

Raimundas Namikas

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.

PACE LAW FIRM

- ◆ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
- ◆ imigracija į Kanadą
- ◆ testamentų sudarymas
- ◆ palikimų tvarkymas
- ◆ nekilnojamo turto pirkimas/pardavimas
- ◆ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais

295 The West Mall, 6th Floor, Toronto, ON M9C 4Z4

Tel. 416 236-3060 Fax 416 236-1809

Tinklapis: www.pacelawfirm.com El. paštas: lawyers@pacelawfirm.com

Kanados Lietuvių
Lithuanian Canadian

Fondas
Foundation

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 Tel.: 416-889-5531

Elektroninis paštas: kifondas@on.aibn.com

Jūsų sutelktas pagrindinis kapitalas Fonde per 47 metus
Kanados lietuvių organizacijoms davė 2.38 mln. dol.,
pagalbai Lietuvoje 0.63 mln. dol. bei studentų stipendijoms
Kanadoje ir Lietuvoje 0.40 mln. dol.

Remkime Kanados lietuvių fondą!
Prisiminkime mūsų Fondą gyvybės draudimuose
bei savo testamentuose.

Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p.
Telefonas atsakomas nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.p.p.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

Taupykite
Paramoje

[Litai jau
„Paramoje“]

TAUPOMOJI SĄSKAITA	INVESTICINĖ SĄSKAITA
“TFSA” (Neapmokestinama taupomoji sąskaita) Kasdieninių kintamųjų palūkanų 1 metų 1.20% 2 metų 1.55% 3 metų 2.15% 4 metų 2.50% 5 metų 2.75% 6 metų 3.25%	“GIC” INDĖLIAI (Pelno padalinimas netaikomas) 1 metų 1.55% 2 metų 2.15% 3 metų 2.50% 4 metų 2.70% 5 metų 3.25% 1 metų iškeičiamas 1.25% Neša metines ar sudėtines palūkanas
PAPILDOMA TAUPOMOJI 1.20%	
“Planas 24” Kasdieninių palūkanų čekių /taupomoji Balansas: \$0 – \$4,999.99 0.025% \$5,000.00 — \$9,999.99 0.100% \$10,000.00 – \$24,999.99 0.150% \$25,000.00 – \$59,999.99 0.250% Virš \$60,000.00 0.500%	“GIC” INDĖLIAI (Taikomas pelno padalinimas) 1 metų 1.30% 2 metų 1.90% 3 metų 2.25% 4 metų 2.50% 5 metų 3.00% 1 metų iškeičiamas 1.00% 1 metų JAV dolerių 0.65%
PLANAS 24 Aukštesni nuošimčiai ir nemokami čekių patarnavimai	TERMINUOTI INDĖLIAI 30–89 dienų 1.00% 90–179 dienų 1.00% 180–269 dienų 1.00% 270–364 dienų 1.00% 1 metų 1.00% 2 metų 1.10% 3 metų 1.50% 4 metų 1.75% 5 metų 2.00% Iškeičiami prieš terminą mažesniais nuošimčiais
JAV DOLERIŲ KASDIENINIŲ PALŪKANŲ 0.20%	PENSIJŲ FONDAI Kasdieninių kintamųjų palūkanų 1.20% 1 metų 1.55% 2 metų 2.15% 3 metų 2.50% 4 metų 2.75% 5 metų 3.25% Visi pateikti nuošimčiai gali būti keičiami be įspėjimo
PASKOLŲ NUOŠIMČIAI	
NEKILNOJAMO TURTO PASKOLOS Atviras, kintamųjų palūkanų 3.00% Uždarytas, kintamųjų palūkanų 2.25% 1 metų 3.10% 2 metų 3.50% 3 metų 3.85% 4 metų 4.25% 5 metų 4.85% Komerčinės kredito paskolos suteikiamos pagal pareikalavimą	PARAMA www.parama.ca
RIBOTAS KREDITAS SU NEKILNOJAMO TURTO UŽSTATU 3.50% ir aukščiau	
ASMENINĖS PASKOLOS 5.0% ir aukščiau	
ASMENINIS RIBOTAS KREDITAS 7.0% ir aukščiau	
AKTYVAI per \$185,000,000	
Palankūs nuošimčiai. Malonus ir sąžiningas asmeninis patarnavimas. 2975 Bloor W 416-207-9239 Pirm-Treč 9-3:30 Ketv-Penk 9-8 Šešt 9-1 1573 Bloor W 416-532-1149 Pirm-Treč 9-3:30 Ketv 9-6 Penk 9-3:30 Šešt Uždaryta	
LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS PARAMA	

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & HEATING

PRIEŠSEZONINIS ORO ŠILDYMO SISTEMŲ

PATIKRINIMAS * IŠVALYMAS * PAKEITIMAS

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539 arba 416-825-3328



SPORTAS

Žinios iš Lietuvos

• Lietuvos krepšinio lygos (LKL), pradedant 2010-uosius, varžybų lentelė: (vieta, komanda, taškai): 1. Kauno "Žalgiris" – 11, 2. Vilniaus "Lietuvos rytas" – 10, 3. Šiaulių "Šiauliai" – 9, 4. Utenos "Juventus" – 7, 5. Klaipėdos "Neptūnas" – 7, 6. Marijampolės "Sūduva" – 6, 7. Panevėžio "Techasas" – 6, 8. Prienų "Rūdupis" – 5, 9. Alytaus "Alytus" – 4, 10. Vilniaus "Perlas" – 4, 11. Vilniaus "Sakalai" – 3, 12. Kauno "Aisčiai" – 2, 13. Kėdainių "Nevezis" – 1.

• Kalėdų išvakarėse Kauno "Žalgirio" krepšinio klubo vadovas Ramūnas Butautas pareiškė, kad antroje sezono dalyje komanda daugiau dėmesio skirs jaunųjų krepšinininkų meistriško ugdymui, sieks nenuvilti "Žalgirio" gerbėjų ir stengsis iškovoti kėlaipį į Eurolygos "Top-16" rato varžybas.

• Beveik 10,000 portalo lytas.lt ir dienraščio *Lietuvos rytas* skaitytojų geriausia praėjusių metų sportininkė titulavo dviratininkę Simoną Krupeckaitę.

• Disko metikas Virgilijus Alekna ir sportinio ėjimo at-

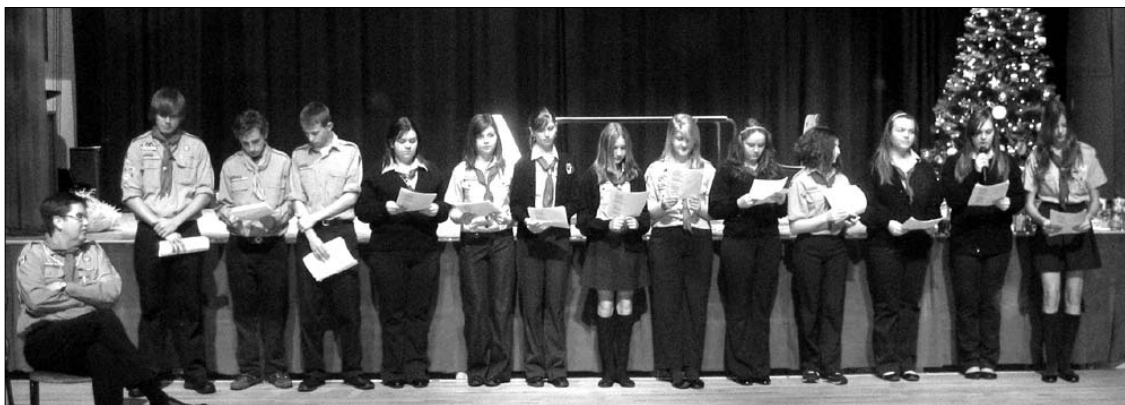
stovė Kristina Saltanovič pateko į savo rungtių geriausiųjų 2009 metų sezono atletų dešimtukus, kuriuos nuo 1947-ųjų skelbia apie lengvąją atletiką rašantis JAV žurnalas *Track and Field News*.

• Italijoje vykusio pasaulio kinkbokso čempionato svorio grupėje iki 71 kg vilnietis Eduardas Špakovas iškovojo bronzos medalį.

• Leidinio *Autosport* žurnalistas Steven English lietuvių Kazimierą Vasiliausą įtraukė į geriausių, jo nuomone, šių metų "Formulės-2" lenktynininkų trejetuką. Septintąją vietą čempionate užėmusi ir vienerias lenktynes Imolo, Italijoje, laimėjusi mūsų šalies atstovą britas savo sudarytame geriausiųjų dešimtuose įrašė trečioje vietoje.

• Rygoje vyko Latvijos automobilių lenktynių čempionato prizininkų apdovanojimai. Jų metu pagerbti buvo ir Lietuvos lenktynininkai – daugkartiniai Lietuvos lenktynių čempionai Rokas Lipeikis ir Renatas Vaitkevičius, kurie laimėjo Latvijos pirmenybių nugalėtojų taurę galingiausioje automobilių "A+" klasėje. VP

SKAUTŲ VEIKLA



Skautų "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntų Kūčios buvo surengtos 2009 m. lapkričio 29 d. Toronto Prisikėlimo parapijoje. Visi buvo vaišinami tradiciniais lietuviškais Kūčių stalo patiekalais. Viršuje – prityrusios skautės ir prityrę skautai veda visą Kūčių programą; apačioje – bebrai gieda kalėdinę giesmę

Ntrs. I. Meiklejohn

Lietuviai – pirmųjų pasaulinių svarstybų internete laimėtojai

Nedidelės mūsų valstybės atstovų pergalė pirmosiose pasaulinėse svarstybose internete nustebino netgi vertinimo komisijos narius. Jie pripažino, kad lietuvių visapusiškos žinios apie svarstomas problemas ir jų sprendimo būdus, jų gebėjimas apginti savo nuomonę ne gimtąja kalba prieš angliškai kalbančių didelių valstybių komandas buvo įspūdingas.

Debatewise organizacija surengė pirmąsias pasaulyje svarstybas (WODC) apie svarbias politines, ekonomines ir visuomeninio gyvenimo problemas ne salėje, bet elektroninėje erdvėje. Joje dalyvavo 25 pasaulio valstybių atstovai, vertinimo komisiją sudarė gerai žinomi pasaulyje politikos, ekonomikos, filosofijos žinovai. Lietuvių komanda oratorystės sugebėjimais ir žiniomis lenktyniavo su kaimynais lat-

viais, Pietų Korėjos atstovais. Vėlesniame rate teko su Pietų Afrikos respublikos dalyviais ginti savo nuostatas apie bankininkystę – asmenines paskolas ir mokesčių pagrįstumą. Svarstybose su Kanados atstovais lietuviams sėkmingai pavyko įrodyti savo požiūrį apie paveldėto turto apmokestinimą.

Vertinimo komisija baigiamajam ginčui apie laisvės ir saugumo suderinamumą pakvietė geriausiai pasirodžiusias Lietuvos ir D. Britanijos komandas. Abi dalyvių grupės turėjo įtikinti vertintojus kas svarbiau – laisvė ar saugumas? Lietuviai, pasiremdami JAV neseniai priimtais ir vykdomais antiterorizmo įstatymais, įtikinamai pagrindė savo nuostatą, kad laisvė yra svarbiau nei saugumas,

paremtas abejotinais kaip JAV antiteroristiniais įstatymais. Kaip pavyzdį, jie minėjo nacistinės Vokietijos siekius, atvedusius prie pasaulinės katastrofos.

Lietuviai apdovanoti pirmųjų internetinių svarstybų prizų ir pakviesti dalyvauti antrajame renginyje. Rengėjai tikisi, kad atviras pokalbis internete apie pasaulio problemas skatins ieškoti geriausių sprendimų pasaulio problemoms spręsti. Inf.

SP
PA
US
TU
VE

PRINTING
NET

Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
413 ROYAL YORK RD., TORONTO ON
(prle Evans)
Savininkas Jurgis Kuliešius

Jūsų paslaugoms atidaryta antra – nauja stomatologinė klinika

Waterside DENTAL **9th Line Dental**



Dr. Gintarė Sungailienė

(905) 271-7171

115 Lakeshore Road E.
Mississauga, ON L5G 1E5
www.watersidedental.ca

(905) 785-3900

104-3945 Doug Leavens Blvd.
Mississauga, ON L5N 0A5
www.9thlinedental.ca

SU ŠTURMU

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU

905•271•8781

PETRAS ŠTURMAS

Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DĖMESIO TŽ PRENUMERATORIAMS!
Leidėjai prašo jus atsilyginti už prenumeratas.

Pasitikrinkite prenumeratoros užsibaigimo datą, atspausdintą ant adreso lipdės (address label). Kanados vyriausybės finansinė parama pašto išlaidoms apmokėti yra gaunama pagal apmokėtų prenumeratorų skaičių. Be šios paramos mūsų pašto išlaidos, siuntinėjant jums TŽ, būtų apie du trečdalius aukštesnės. Prašome jūsų supratimo šiuo svarbiu klausimu – įrodyti Kanados vyriausybei, kad TŽ gyvavimas mums yra aktualus. TŽ leidėjai

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPDIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- JAUGĖ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA



- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŲS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:

352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

ROYAL LEPAGE



Namą ar butą perkant,
parduodant Jums sąžiningai
patarnaus ir patars

DAIVA DALINDA

B.A. broker

Įstaigos – 416-236-1871

Namų – 416-763-7297

Tinklapis: www.dalindateam.com

NEMOKAMAS ĮKAINAVIMAS. PO 30 METŲ PATIRTIES,
PADĖKOJANT LIETUVIAMS, SPECIALI NUOLAIDA

Iš JAV “Vaikų Kalėdos” dovanos keliauja į Lietuvą



2009 metais 36 skirtingos krikščionių bendruomenės nusprendė susitelkti veiklos “Vaikų Kalėdos” tarnystei, praneša Krikščionybės žiniasklaidos tarnyba. 2010 m. sausio-vasario mėnesiais vyksiančiuose “Vaikų Kalėdų” renginiuose bus išdalinta daugiau nei 6,000 JAV paruoštų dovanėlių batų dėžutėse. Ši dovanėlių skaičių papildė ir skirtingų konfesijų Lietuvos

šventovėse paruoštos dovanėlės, liudijančios apie Dievo meilę gyvenantiems šalia mūsų.

Veikla “Vaikų Kalėdos” yra vienas iš organizacijos “Samariečio krepšys” (JAV) (Samaritan's Purse) vykdomų projektų. Tai – unikali ir didžiausia tokio pobūdžio labdaros veikla, vykstanti visame pasaulyje. Jos tikslas yra suteikti džiaugsmo ir vilties

JAUNIMO ŽODIS

Sugrižę iš Kongreso, koku būdu jūs žadate perduoti Kanados lietuvių jaunimui tai, ką jūs išmokote ir patyrėte per Kongresą?

Coming home from this Kongresas, I would continue to participate in KLJS events, and attend my 2nd *Suvažiavimas*, to pass on anything I learned, or experienced, in South America. I think it's important to pass on why these kinds of experiences can benefit the individual, and the community we are part of. That's why I decided to apply. After the Kongresas in Toronto, I briefly kept in touch with someone about *tautiniai*



šokiai, because we had realized our similar passion. He even suggested that “Gintaras” come dance in Uruguay! I think attending *Kongresas* is a great way to hear about how other cities and countries run similar activities to the ones in Toronto, and to hear about their experiences. We can get some great ideas for Toronto, and hopefully we can apply them here! But overall, I am going to be continuing my participation in the Lithuanian community, to ensure that future generations value and maintain our culture, and the great things

it can do for personal development, which Kongresas, I'm sure, will remind me of.

Vilija Yčaitė

If I am fortunate enough to get chosen to attend *Kongresas* 09/10 I feel that I will be able to give something back to the Lithuanian community. I have seen how other people have gone to previous *Kongresai* and grown as people from the experience. I will hopefully be inspired by the people I meet and the events I take part in during *Kongresas* so that upon coming home I will be able to share those experiences with others. I will continue to involve myself with KLJS by helping out at various events and attending *Suvažiavimas*. It was actually my first *Suvažiavimas* last fall and it completely inspired me to become even more active in the Lithuanian community. I hope that *Kongresas* will do the same and give me more ideas to help better the Toronto Lithuanian community.



Vilija Pečiulytė

vargstantiems vaikams, dovanojant batų dėžutėse supakuotas dovanėles ir pasakojant jiems apie didžiausią dovaną – Dievo meilę, atskleistą per Jėzų Kristų. Šia veikla siekiama, kad kiekvienas šalies, išgyvenančios krizes, vaikas nors kartą savo gyvenime būtų pradžiugintas tokia dovanėle. Jas ruošia ir paprasti žmonės, ir šalies prezidentas – JAV, Didžiojoje Britanijoje, Vokietijoje, Airijoje ir kitose šalyse.

Labdaros veikla “Vaikų

Kalėdos” reikalauja daug nuoširdaus, pasiaukojančio darbo. Pagal susitarimą, “Samariečio krepšio” organizacija dovanėlių dalinimą patiki krikščionių bendruomenėms.

Lietuvoje veikla “Vaikų Kalėdos” vyksta nuo 1998 metų. Tai yra didžiausias bendradarbiaujant skirtingoms Bažnyčioms vykdomas labdaros projektas mūsų šalyje. Jame yra dalyvavę daugiau nei 90 bendruomenių, atstovaujančių skirtingoms krikščioniškom Bažnyčioms.

“Taip vietinės tikinčiųjų bendruomenės, bendradarbiaudamos tarpusavyje ir su miestų bei rajonų savivaldybėmis, prisideda prie socialinių problemų sprendimo”, – Krikščionybės žiniasklaidos tarnybai sakė veiklos “Vaikų Kalėdos” koordinatore Lietuvoje Rasa Mardosaitė.

Lietuvoje nuo šios veiklos vykdymo pradžios 1998 m. jau išdalinta apie 300,000 dovanėlių, o kasmet jų labdaros organizacijos dėka parengiama per 7 milijonus. **Inf.**



Toronto Maironio mokykloje koncertavęs Virgis Stakėnas 2009 m. gruodžio 5 d.

MIRTIES PRANEŠIMAS

AŲA

IGNAS STASIULIS

mirė 2009 m. gruodžio 29 d.

Su meile jį prisimena žmona Maia, liūdi dukra Daiva ir jos vyras George, sūnus Markus, vaikai Tristan, šeima Lietuvoje. Ignas gimė Šiauliuose, dar jaunas būdamas emigravo į Kanadą, kur sėkmingai dirbo inžinieriumi. Jis su žmona Maia pasistatė vasarnamį Kawarthas apylinkėje, kuriuo daug metų džiaugėsi šeima ir draugai. Visi pasigės Igno draugiškumo, inteligencijos ir džiaugsmo gyvenimu. Šeima lieka dėkinga "Labdaros" lietuvių slaugos namų personalui, kuris penkeris paskutinius Igno gyvenimo metus jį taip puikiai prižiūrėjo.



Mišios jo šviesiam atminimui pagerbti bus aukojamos Prisikėlimo šventovėje (1 Resurrection Rd., Toronto) **sausio 16, šeštadienį, 11 v.r.** Jo palaikai sudeginti. Norintys paaukoti jo atminimui yra kviečiami kreiptis į organizaciją "Doctors without Borders" (<http://www.msf.ca/donate/>). Užuojautas galima siųsti el. paštu: dstasiulis@yahoo.ca.

Mirė seniausias lietuvis kunigas Vokietijoje

A.a. kun. DOMININKAS KENSTAVIČIUS mirė 2010 m. sausio 1 d. Vokietijoje. Velionis gimė 1910 m. rugsėjo 1 d. Tauragėje ir buvo seniausias lietuvis kunigas Vokietijoje. Po studijų Telšių kunigų seminarijoje jis buvo išventintas kunigu 1936 m. liepos 6 d. ir dirbo vikaru Telšių vyskupijoje. Karo metu pasitraukė į Vakarų, gyveno Austrijoje, paskui pagilino studijas Romoje. Ilgus metus aptarnavo Lietuvos pabėgėlius Vokietijoje. Nuo 1963 m. pastoviai gyveno Feucht mieste, netoli nuo Nuernbergo. Ten jis ir mirė. Palaidotas sausio 7 d. Feucht kapinėse. **Alfred Bammesberger**

KESMINAS
ART STUDIO

PAMINKLAI

- ♦ granitas, bronzos, medis
- ♦ nemokami paminklų projektai, konsultacijos
- ♦ skulptūros (paminklinės ir dekoratyvinės)

Telefonas **(905) 510-4707**El.paštas: kkesminas@hotmail.comROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250

83 Six Point Road
(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

SMITH MONUMENT CO. LTD

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamo lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. **(416) 769-0674**

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7



Sugrižo į gimtąją žemę

Jonas Činga (1914-2009)

A.a. Jonas Činga, 94 metų amžiaus, mirė Los Angeles, CA, 2009 m. spalio 8 d. Palaidotas lapkričio 7 d. Pasvalio rajono Meškalaukio kaimo kapinėse. Bronius Vertelka *XXI amžiuje* (nr. 80, 2009. X.13) rašo: "Iš Amerikos į Lietuvą parskraidinti J. Čingos palaikai buvo pašarvoti Panevėžyje. Joniškėlio Švč. Trejybės bažnyčioje už velionį šv. Mišias aukojęs vyskupas Jonas Kauneckas, dalyvavo kunigai Kostas Balsys, Algirdas Dauknys ir Saulius Černiauskas, mirusiojo artimieji ir giminės, nemažas ateitininkų būrys, vienuolės, Joniškėlio parapijos žmonės. Pamoksle vyskupas pažymėjo, kad Jonas Činga gyveno viltimi, kad mūsų tauta išsivaduos iš sovietinio jungo. Pamokslininkas paminėjo geruosius velionio darbus, priminė, kad jis visada rėmė Lietuvos jaunimo organizacijas. Be to, išaugino dvi dukras, sulaukė nemažo būrelio vaikų ir provaikų." Trumpai ir šiltai J. Čingą prisiminė s. Nijolė Sadūnaitė, sūnėnas Julijonas Gervė. Pastarasis prisiminė, kad Nepriklausomybę atgavusioje Lietuvoje dėdė viešėjo net tris



kartus, o 2000-aisiais pareiškė norą amžino poilsio atgulti į tą žemę, ant kurios gimė. Akademikas Zigmas Zinkevičius teigė, jog velioniui ypač rūpėjo Vilniaus kraštas, jo lietuviškumas. Žodį tarė Aldonos ir Jono Čingų labdaros fondo atstovai ir J. Čingos vaikai.

J. Činga palaidotas Meškalaukio kaimo kapinėse, savo gimtinėje, į kurią jis sugrižo po 65 metų emigracijos. Vyskupas pašventino Čingų šeimos antkapinį paminklą, susirinkusieji sugiedojo Tautinę giesmę".

Velionies žmona Aldona iš Los Angeles, *Tėviškės žiburiams* rašo: "A.a. Jonelis labai labai visuomet laukdavo *Tėviškės žiburių* ir



visuomet sakydavo, kad tai įdomiausias ir sielą stiprinančios mintys tik tame laikraštyje".

Tegu amžinoji ramybė gimtinėje velioniui būna atpildas už Tėvynės meilę. Red.

P R A N E Š I M A S

DĖL TAUTINIŲ MAŽUMŲ IR IŠEIVIJOS DEPARTAMENTO PRIE LIUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS IR LIUVIŲ GRĮŽIMO Į TĖVYNĘ INFORMACIJOS CENTRO REORGANIZAVIMO

2009 m. birželio 10 d. Nr. 634, Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo (Žin., 1994, Nr. 43-772; 1998, Nr. 41(1)-1131; 2000, Nr. 92-2843; 2007, Nr. 72-2831) 22 straipsnio 8 punktu, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. 74-2262) 2.96 straipsniu ir Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (Žin., 1995, Nr. 104-2322; 2000, Nr. 83-2511) 4 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutaria:

1. Reorganizuoti Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės iki 2010 m. sausio 1 d. išdalijant teises ir pareigas Kultūros ministerijai, Švietimo ir mokslo ministerijai ir Užsienio reikalų ministerijai.

2. Patvirtinti Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės reorganizavimo išdalijimo būdą, perduodant teises ir pareigas Užsienio reikalų ministerijai, Kultūros ministerijai ir Švietimo ir mokslo ministerijai, sąlygų aprašą (pridedama).

3. Reorganizuoti Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centrą iki 2010 m. sausio 1 d. prijungiant prie Užsienio reikalų ministerijos. (Kalba netaisyta. Red.). Inf.

DABAR YRA GERA

PROGA PARDUOTI

namą/condo,

kai yra aukščiausios

kainos ir

GERIAUSIA PIRKTI,

kai ipotekos (morgičių)

nuošimčiai labai žemi.

Prižadų gerą patarnavimą.

SKAMBINTI

TEODORUI STANULIUI, B.A. broker

RE/MAX WEST REALTY tiesiog 416-879-4937

ar į namus 416-231-4937



TRUMPAI

• Betliejaus taikos ugnis iš Lenkijos į Vilnių atkeliavo praėjusių metų gruodžio 15 d. Kitą dieną grupė Šiaulių skautų ją pasitiko geležinkelio stotyje. Deglas keliavo po miestą, vėliau Joniškėje buvo perduotas Latvijos skautams. Betliejaus taikos ugnies idėja kilo Austrijoje 1986 m. Dabar kasmet pasižymėjus to krašto vaikams iš Austrijos keliauja į Betlieją, kur uždega žvakę ir ją parveža į Vieną. Tradicija nešioti Betliejaus ugnį išplitusi visame pasaulyje.

• Kaune numatoma vasarai įrengti kanupo žaidimui aikštelę Nemune. To žaidimo komandos po 6 žmones sėdi specialiose kanojose ir siekia įmesti kamuolį į priešininko varčius.

• Rašytojo Juozo Paukštelio namas-muziejus Kėdainiuose, kurį per metus lankydavo mažiau nei šimtas žmonių ir kurio išlaikymui miesto savivaldybei tekdavo skirti 60,000 litų, bus uždarytas. Rodiniai bus perkelti į Krašto muziejų bei J. Paukštelio vardo mokyklą.

• Lietuvos seimas nutarė šiuos, 2010-uosius, metus paskelbti Nepriklausomybės atkūrimo dvidešimtmečio metais ir Žalgirio mūšio metais.

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 ext. 26 dienos metu.

ATLIEKAME visus vidaus ir išorės remonto darbus. Dažome, dedame grindis, plyteles. Mūrinių darbai – plytos, akmuo. Skambinti Vytautui tel. 905 272-2016 arba 647 400-1153 (cell).

SVEIKINAME XIII PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO DALYVIUS!



XIII Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas vyko 2009 m. gruodžio 22 – 2010 m. sausio 8 d.d. Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje. Dauguma Kanados atstovų parskrido sausio 9 d. Sveikiname sugrįžusius!

Ntr. L. Jonaitytės

Lietuvos prekės ženklas

Marius Jovaiša – albumo *Neregėta Lietuva* autorius, fotografas, dokumentinių filmų kūrėjas, lapkričio pabaigoje Lietuvai pasiūlė ilgai ieškotą prekės ženklą „Lietuva – Baltijos širdis“. Ženklas – stilizuota gintarinė širdis su išpaustu Vyčiu – yra registruotas Lietuvoje ir Europos sąjungoje, tinklalapyje www.baltijosirdis.lt yra pateiktos ženklų vartojimo taisyklės.

Mintis sukurti Lietuvai prekės ženklą kilo jam važinėjant po pasaulį su *Neregėtos Lietuvos* parodomis, pastebėjus, jog užsieniečiai nelabai žino, kas ir kur yra Lietuva. Todėl, kad geriau būtų žinoma, kur yra Baltijos jūra, reikia tokio

prekės ženklo, kuris rodytų Lietuvos išskirtinumą tarp trijų Baltijos šalių. M. Jovaiša paste-



bėjo, kad Lietuvą tapatinti su Baltijos jūra būtų veiksmingiau nei su Vidurio ar Rytų Europa.

Ženklo sumanytojas primena, jog Lietuva yra didžiausia Baltijos valstybė, turi išpū-

dingiausią istoriją, buvusi valstybė jau XIII šimtmečiu, turi plačiausią kultūros, architektūros paveldą. „Mes esame tiltas tarp Rytų ir Vakarų, Šiaurės ir Pietų. Yra daugybė kitų priežasčių, kodėl mes turime teisę taip vadintis. Lietuva yra tarsi raktinė šio regiono valstybė, be kurios nebūtų viso vizito į Baltijos šalį vaizdas“, – teigia M. Jovaiša. Šūkis „Lietuva – Baltijos širdis“ yra lengvai verčiamas į daugelį kalbų, lengvai suprantamas, o jo potekstė aiški. Širdis yra labai galingas simbolis, kuriame telpa daugybė reikšmių. Rinkdamiesi simbolių ženklo kūrėjai nusprendė neieškoti ko nors naujo, ką tektų nuo pradžių populiarinti, o pasinaudoti tuo, ką Lietuva turi nuo senų laikų – Vyčiu. Inf.

KLB Toronto apylinkės valdyba

ypatingai dėkoja Kanados lietuvių dienų mecenatams, rėmėjams ir visiems prisidėjusiems prie KLD renginio pasisekimo.



Aukojo: \$8,000 – Kanados lietuvių fondas; \$2,000 – KLB Krašto valdyba; \$1,200 – adv. A. Pacevičius; \$1,175 – N.N.; \$1,100 – G.D. Sakai; \$1,000 – kredito kooperatyvas PARAMA, Priskelimo kredito kooperatyvas, Lietuvių Namų valdyba, Slaugos namai „Labdara“, dr. M. ir D.

Valadkos; \$500 – KLB Londono apylinkė, Tautos fondas, Toronto lietuvių pensininkų klubas, dr. Č. ir J. Kurai, A.L. Pacevičiai; \$320 – P.R. Kurai; \$250 – L.D. Garbaliuskai, A. N. Simonavičiai; \$240 – K.R. Poškai; \$200 – J.S. Andruliai, E. Bajoraitis, dr. R. Petronienė, dr. Č. ir dr. B. Joniai, H.G. Lapai, R.G. Paulioniai; \$150 – A.B. Matulaičiai, B.P. Sapliai; \$100 – I. Jakowich, L.G. Matukai, G.E. Šernai; \$50 – A. A. Vaičiūnai, A. Vaidila; \$20 – B. Maziliauskienė; Lietuvių tautinių šokių grupė „Atžalynas“ – finansinė ir visokeriopa parama.

Nuoširdi padėka XXXVI-ųjų Kanados lietuvių dienų organizaciniam komitetui ir visiems, kurie dirbo savanoriškai. Jų atlyginimu tapo lietuvių išlaikymo puoselėjimas.

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS ŽINIOS

• Sveikiname LRD-jos narius – rašytoją dr. Igną Urboną, išleidusį naują knygą *Meno ir istorijos trupiniai* ir rašytoją Česlovą Senkevičių, išleidusį puiką, kalėdinių nuotaičių novelių knygą *Tys iki šimto*. 2010 metais laukiame rašytojų dr. K. Trimako ir Prano Visvydo knygų.

• 2008 m. LRD-jos literatūrinė premija paskirta poetei Aldonai Veščiušaitė-Janavičienei, gyv. Australijoje. Premijos mecenatas – Amerikos lietuvių fondas.

• LRD-ja dėkinga spaudai – *Draugui*, ypač red. Laimai Apanavičienei, *Dirvai*, red. Vytautui Radžiui, *Tėviškės žiburiams*, red. Česlovui Senkevičiui, *Amerikos lietuviui*, žurn. Daliai Kavaliauskienei, „Margučio“ radijo valandėlei už reklamą ir žurn. Antanui Pauzoliui. Ačiū Jaunimo centro vadovybei Mildai Šatienei ir Vaclovui Momkui už LRD-jos globą. Ačiū visiems mūsų renginių lankytojams. (Iš LRD 2009 m. aplinkraščio)

JOTVA CONSTRUCTION. Atlieka staliaus, vidaus sienų (dry-wall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, „plumbing“ darbus. Skambinti Algiiui tel. 905 824-9821 arba 416 882-8531.

Sveikiname

60 metų vedybinio gyvenimo sukakties proga

DANUTĘ ir JUSTINĄ PRASAUSKUS



SVEIKATOS IR DŽIAUGSMO LINKI – Jūsų vaikai VIDAS ir ALINA bei jų šeimos



Prisikėlimo kredito kooperatyvas

ieško VEDĖJO/JOS

BŪTINA – bankininkystės ir administracinė patirtis.

PAGEIDAUTINAS – dvikalbiškumas.

JEI DOMITĖS, PRAŠOME KREIPTIS Į:

Mr. Matthew Standish

iki 2010 sausio 22 d. šiais adresais:

Everest Management Network Inc.

350 Bay St., Suite 1100, Toronto, ON M5H 2S6

El. paštu: standish@everestmanagement.com

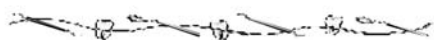
www.everestmanagement.com.

Tel. 416 363-9798; faksas 416 363-3930

Toll-free (nemokamas) tel.: 1-877-363-6654

DR. STASYS DUBICKAS

DANTŲ GYDYTOJAS



398 Guelph Line, Burlington

(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)

Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")

(905) 333-5553



Saugus ir prasmingas gyvenimas senjorams Lietuvoje !

- Parduodami arba nuomojami apartamentai
- Slauga
- Gyvenimas bendruomenėje
- Medicininė rehabilitacija

Karališkoji rezidencija, Pakalnės g. 3, Birštonas, tel. +370 686 77373
www.karaliskojirezidencija.lt



affiliated

TEIRAUKITĖS PAS MUS!

RIČARDAS ir RIMA DREŠERIAI

Affiliated Insurance Management Inc.

- visos draudimo paslaugos – namų, automobilio, komercinės, gyvybės

- konkurencinės kainos – pritaikysime planą Jūsų reikmėms

- dėmesingas pataravimas, lietuviškai arba angliškai

905-845-4201 • 1-888-384-4444

www.affiliatedinsurance.ca • rickd@affiliatedinsurance.ca
344 Lakeshore Road E., P.O. Box 325, Oakville, ON L6J 5A2

TORONTO

Anapilio žinios

• Praėjusį savaitgalį visose aptarnaujamose šventovėse prisiminėme 1991 m. sausio 13 d. prie Vilniaus televizijos bokšto ir Aukščiausiosios tarybos rūmų Lietuvos laisvę gynusius beginklius lietuvius ir 14 iš jų paguldžiusius savo gyvybes.

• Skatiname visus šiais Padėkos už Lietuvos laisvę metais dėkoti Visagaliui už teikiamas Lietuvai bei visiems lietuviams malones ir savo darbu bei elgesiu gyvenime ta laisve atsakingai naudotis Dievo, savo tautos, šeimos ir visos žmonijos atžvilgiu.

• Parapijos visuotinis susirinkimas – sausio 24, sekmadienį. Prašome visas parapijos tarybos sekcijas sušaukti savo posėdžius ir paruošti pranešimus metiniam parapijos susirinkimui.

• Vasario 7, sekmadienį, 12 v.d. mūsų parapijos KLK moterų draugijos skyrius visus kviečia į blynų pietus Anapilio parodų salėje. Jūsų laukia: dantisto dr. Arūno Dailidės pasikaita, nepaprastai skanūs blynai, durų laimikis ir loterija. Įėjimas – \$10. Bilietus platina draugijos narės sekmadieniais parapijos salėje.

• Anapilio knygyne platinama *Žodis tarp mūsų* knygelių sausio-vasario laida. Taip pat galima įsigyti mokyklinio amžiaus vaikučiams “Pučia vėjas” garsaploktę (CD) ir “Dainavos” vyrų vieneto garsaploktę (CD) “Šešiese”. Primenama, kad vyks ta ir knygų bei muzikos juostelių išpardavimas.

• Pirmajai Komunijai pasiruošimo pamokos vyksta klebonijoje sekmadieniais po 9.30 v.r. Mišių.

• Mišios sausio 17, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Antaną Grigutį (I metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganymo šventovėje sausio 17, sekmadienį, 2 v.p.p. už a.a. Doreen Tarvydienę; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje sausio 16, šeštadienį, 3 v.p.p. aukotojo intencija.

Šv. Jono lietuvių kapinėms \$150 aukovo I. Jakowich.

Ateikite išblaškyti žiemos šalčius vakaronėje “Beat the Blues” šeštadienį, sausio 30, 8 v.v. Prisikėlimo parapijos kavinėje. Gros Daivos Paškauskaitės vadovaujama “Jazz” grupė ir naujai muzika besireiškiantis jaunimas. Paragausite įdomių užkandėlių ir alaus. Bilietai parduodami po Mišių sekmadieniais, reikia įsigyti iš anksto – kainą asmeniui \$20. Rengia Toronto Sendraugiai ateitininkai. **Inf.**

PUNIA
CONSTRUCTION LTD.

REMONTAI
vidaus ir išorės; 20 metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.

Perkant ar parduodant namą verta paskambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
cell: (416) 560-0122
namų: (905) 848-9628

Prisikėlimo parapijos žinios

• Sekmadienį per 10.45 v.r. giedojo parapijos “Retkartinis” choras, o ši sekmadienį bendram giedojimui pritars kanklių grupė, kuriai vadovauja Ž. Janeliūnienė ir A. Valaitytė.

• Kun. Jonas Šileika, OFM, Toronto lietuvių pranciškonų vienuolyno viršininkas, yra išvykęs dalyvauti Lietuvos pranciškonų Šv. Kazimiero provincijos trimetinėje kapituloje, kuri vyksta Kretingos vienuolyne sausio 11-16 d.d. Suvažiavimas, šalia kitų reikalų, išrinks keturis provincijolo kun. Astijaus Kungio, OFM, patarėjus trejų metų kadencijai. Pasibaigus suvažiavimui, provincijolas su naujais patarėjais posėdyje padarys reikalingus provincijos personalo paskirstymus.

• Kanados lietuvių kunigų vienybės valdyba kasmet parūpina kunigą, kuris veda Gavėnios rekolekcijas. Šiais metais mūsų parapijoj rekolekcijas kovo 18-21 d.d. ves kun. Laurynas Grikielis, Kauno Šv. Dvasios parapijos vikaras ir katalikiškos gimnazijos kapelionas.

• Kun. Kęstutis Reizgys, OFM, vieši Toronto vienuolyne ir prisideda prie sielovados darbo, padėdamas šiai parapijai, Hamiltono AV parapijai, St. Catharines ir Londono lietuviams.

• Maldos savaitė, prašant krikščionims vienybės, vyks ateinančią savaitę visose Toronto arkivyskupijos parapijose. Ryšium su šia savaitė, lietuvių ekumeninės pamaldos, kurios turėjo vykti šioje parapijoje, yra nukeltos į kovo 9 d., 7 v.v. Per tas pamaldas pamokslą sakys lietuvių liuteronų Išganytojo parapijos klebonas kun. A. Žilinskas. Sekmadienį po to, kovo 14 ekumeninės pamaldos vyks Išganytojo parapijoj 11.15 v.r.

• A.a. Igno Stasiulio palaiškų laidotuvės vyks ši šeštadienį, sausio 16, 11 v.r. šios parapijos šventovėje.

• Parapijos naujas interneto adresas yra www.resparish.toronto.org.

• “Kretingos” pranciškonų stovyklavietės Vasagoj Remontų vajuos komitetas sveikina visus stovyklos rėmėjus su Naujais metais ir dėkoja visiems, kurie jau prisidėjo aukomis, ir kviečia dar neprisidėjusius padėti, nes Vasagos miesto reikalavimas privesti miesto vandenį visai stovyklai labai daug kainuos.

• Mišios sekmadienį, sausio 17: 8 v.r. už a.a. Vladą Baltarušaitį; 9 v.r. už a.a. Izabelę Jones; 10.45 v.r. už a.a. Napalį ir Eugeniją Juknevičius, už a.a. Oną Anskienę ir už a.a. Stasį Kiršiną; 12.15 v.d. už a.a. Danutę Keršienę.

Nemokamas anglų kalbos pamokas suaugusiems nuo sausio 4 d. siūlo Toronto katalikų mokyklų taryba (TSCSB). Įvairaus lygio pamokos (LINC, ESL), pasiruošimo darbui (ELT, SLT), mokslui (TOEFL), pilietybei. Kai kuriose vietovėse – vaikų priežiūra pamokų metu. Skambinti tel. 416 397-6600 (Toronto Central), 416 397-6540 (Scarborough & Toronto East), 416 397-6669 (Etobicoke & Toronto West). **Inf.**

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B.

Išganytojo parapijos žinios

• Sekmadienį pamaldos 11.15 v.r., po jų konfirmantų pamoka.

• Moterų draugijos susirinkimas įvyks po pamaldų sekmadienį, vasario 14.

• Tradicinis “Šiupinys” įvyks vasario 16, antradienį, 7 v.v. Lietuvių Namų patalpose.

Lietuvių Namų žinios

• Lietuvių Namų valdybos posėdis įvyks sausio 25 d., 7 v.v., LN posėdžių kambaryje.

• Vasario 13 d. Lietuvių Namuose įvyks Valentino dienos šokiai. Bus programa, šilta vakarienė su vynu, baras. Šokiams dainuos Lietuvos estrados princas Rytis Cicinas. Dėl platesnės informacijos teirautis 416 532-3311.

• LN ieško virėjų. Kreiptis tel. 416 532-3311.

• Kiekvieną sekmadienį kviečiame pietums į Lietuvių Namus. Nemokama mašinų stovėjimo aikštelė nuo 11 v.r. iki 6 v.v.

• LN mašinų stovėjimo aikštelėje galite išsinuomoti mėnesinę mašinos stovėjimo vietą. Dėl papildomos info kreiptis tel. 416 532-3311.

• Baras “Lokys” išnuomojamas įvairioms šeimyninėms šventėms.

• Lietuvių Namų internetinis tinklalapis lietuvių kalba: www.torontolietuviunamai.com, anglų kalba: www.lithuanianbanquethalls.ca

Maironio mokyklos žinios

• Dėkojame Prisikėlimo kredito kooperatyvui už kalėdines dovanėles Toronto Maironio mokyklos mokytojams ir padėjėjams.

• Vasario 13 d. yra Šeimos diena – nebus pamokų. **Živilė**

AUKOS

A.a. Vyto Siminkevičiaus atminimui *Kovai su vėžiu* sergantiems vaikučiams Lietuvoje aukovo: \$50 – L. Pacevičienė, V.V. Radžiai, P.B. Sapliai, J.J. Zenkevičiai; \$25 – A.J. Pacevičiai; \$20 – N. Bates, A. Lemežytė, Z.J. Klevinai, A. Jurcevičienė, dr. B. ir dr. Č. Joniai, A. Genčiuvienė, I. Kymantienė, B. T. Stanuliai, Dana O. Stacey, D.A. Zakarevičiai; \$10 – F. Mačiulienė. Dėkojame.

Aukus surinko **BM, MP.**

A.a. Eugenijos Underienės atminimui Elena Bersėnienė ir Zita Bersėnaitė-Cers *Tėviškės žiburiams* aukovo po \$50.

Indijos misionierius prašo siųsti jam reikmenis: rožinius, statulėles, rašiklius, pieštukus ir taip paremti jo misiją. Jo naujas adresas: Fr. Paul Cruz, P.O. Box-691571, Kottiyam - P.O Kollam - 691 571, Kerala, India.

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapija

Kanados lietuvių bendruomenė praneša, kad nuo 2009 m. nebegalės išduoti pajamų mokesčių kvitų už aukas *Vaiko tėviškės namams*.

Vasario 16-oji čia bus švenčiama vasario 14, sekmadienį, šv. Mišios – 11 v.r. Aušros Vartų šventovėje, minėjimas salėje po Mišių. Bus programa ir kavutė.

Montrealio lietuvių choras pradėjo repeticijas Dainų šventėje Toronte programai liepos mėnesį. Kviečiami seni ir jauni dainininkai įsijungti į chorą.

Nuo sausio 1 sekmadieniais kavinė, kuriai vadovaus Loreta Polichauskaitė, veiks nauja tvarka. Parapijiečiai po Mišių galės vaišintis kava, pyragais bei sumuštiniais. Kava kainuos \$1, o su pyragu ir sumuštiniais \$2. Organizacijos, ruošiančios renginius sekmadieniais, prašomos iš anksto susisiekti su Loreta dėl kavos patiekimo. **DS**

Šv. Kazimiero parapija

Sekmadienį, sausio 3, kun. Joseph Powers atšventė Trijų Karalių šventę. Choras, vad. chorvedžio Aleksandro Stankevičiaus, giedojo gražias kalėdines giesmes. Po šv. Mišių vyko metinis parapijiečių susirinkimas salėje. Pirmininkė Alice Skrupskytė jį pradėjo ir padėjo parapijiečiams už atsilankymą nepaisant sniego. Svečias kun. J. Powers palaimino susirinkimo dalyvius. Linda Visockaitė-Poole, parapijos sekretorė, buvo pakviesta parašyti protokolą. A. Skrupskytė paaikšino darbotvarkę – du parapijos komiteto nariai baigė pareigas ir reikėjo išrinkti 2 naujus. Jeannie Benienė ir Mary Zenaitienė tikrino rinkimų rezultatus. Romas Išganaitis ir Dan Vizbara sutiko pasilikti parapijos komitete trejiems metams. Jie išrinkti aklamacijos būdu. Vyko klausimai ir nuomonių pareiškimai. Parapijos nario mokestis lieka tas pats. Pirmininkė pranešė, kad gausiai dalyvauta Bernelių Mišiose. Prašė, kad šv. Kazimiero atlaiduose ir pietuose kovo 7 d. parapijiečiai vėl gausiai dalyvautų ir pasikviestų savo pažįstamus. Po diskusijų visi vaišinosi parapijos komiteto paruoštais užkandžiais, pyragais ir kava.

Šv. Kazimiero draugijos susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 7, po šv. Mišių ir po kavutės. Narės prašomos atsinešti draugijos knygetes ir užsimokėti metinį narės mokestį. **VL**

LITAS

Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec H4E 2A8)

Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

Premijų konkursas lietuvių kilmės mokslininkams

Lietuvos Švietimo ir mokslo ministerija skelbia konkursą Mokslo premijoms, skiriamoms lietuvių kilmės mokslininkams ir Lietuvos respublikos pilietybę turintiems mokslininkams, gyvenantiems užsienyje, (toliau vadinama – konkursas) gauti. Kviečiame užsienio šalių lietuvių bendruomenes teikti siūlymus dėl kandidatų mokslo premijoms gauti. Šalyje, kuriose lietuvių bendruomenių nėra, paraiškas premijai gauti gali teikti pavieniai mokslininkai savo iniciatyva.

Konkurse gali dalyvauti mokslo laipsnį ir (ar) pedagoginį vardą turintys Lietuvos respublikos piliečiai, ilgiau nei trejus metus nuolat gyvenantys užsienyje, bei lietuvių kilmės asmenys, pateikę krašto lietuvių bendruomenės išduotą lietuvių kilmę patvirtinantį pažymėjimą, arba kitus Lietuvos respublikos pilietybės įstatymo (Zin. 2002, Nr. 95-4087, Nr. 46-1645) 26 straipsnio 4 dalyje nurodytus lietuvių kilmę įrodančius dokumentus.

Konkursas skelbiamas 5 premijoms: premija už pastarojo dešimtmečio pasiekimus mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloje humanitarinių ir socialinių mokslų srityse; premija už pastarojo dešimtmečio pasiekimus mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros veikloje fizinių, biomedicinos ir technologinių mokslų srityse; premija už viso gyvenimo nuopelnus mokslui ir pasiekimus humanitarinių ir socialinių mokslų srityse; premija už viso gyvenimo nuopelnus mokslui ir pasiekimus fizinių, biomedicinos ir technologinių mokslų srityse; premija už mokslo pasiekimų ir patirties sklaidą. Premijos dydis – 13,000 Lt. Detalesnę informaciją apie konkursą galima rasti Švietimo ir mokslo ministerijos interneto tinklalapyje, adresu <http://www.smm.lt/naujienuos/konkursai.htm>.

Konkursui turėtų būti pateikti šie dokumentai: 1) Lietuvių bendruomenės siūlymas arba asmens parašytas prašymas dalyvauti konkurse; 2) Mokslininko CV bei mokslinės veiklos aprašymas; 3) Mokslininko bendradarbiavimo su Lietuvos mokslininkais, mokslo ir studijų institucijomis ar verslo atstovais aprašymas; 4) Rekomendacijos (neprivaloma). Paraiškos ir dokumentai priimami iki 2010 m. vasario 28 d. el.paštu: ausra.gribauskiene@smm.lt arba faksu +370 5 2190100.

Nerija Putnaitė, viceministrė